

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 32D/22/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200168
Dátum vydania rozhodnutia: 22. mája 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Fečík
Funkcia: predseda senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9622200168.1

ROZHODNUTIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v disciplinárnom senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Fečíka (sudca spravodajca), sudkýň JUDr. Anity Filovej a Mgr. Kristíny Babiakovej, prísediacich sudkýň JUDr. Lucie Kolníkovej a doc. JUDr. Diany Treščákovej, PhD., v disciplinárnej veci disciplinárnej navrhovateľky ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky proti disciplinárne obvinenému R.. S. Y., L. W. L. L. C., v konaní o disciplinárnej zodpovednosti sudcu, na ústnom pojednávaní konanom 22.5.2023 takto:

r o z h o d o l :

R.. S. Y., narodený X.X.XXXX, trvale F. N. X, XXX XX V., L. W. L. L. C.,

sa podľa § 34 ods. 2 písm. b) zákona č. 432/2021 Z.z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok)

o s l o b o d z u j e

spod disciplinárneho návrhu podaného ministerkou spravodlivosti Slovenskej republiky pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. b), f) a i) v spojení s § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 385/2000 Z.z.“), pre skutky, ktoré mal spáchať tak, že:

v bode I.

v súvislosti s trestnou vecou obv. C. I. a spol. vedenou na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 1T/14/2007 ako sudca spravodajca v dovolacom konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej

republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 1TdoV 8/2018 svojím zavineným konaním spočívajúcim v neefektívnom postupe v období od 14.4.2020, kedy odmietol vyhovieť žiadosti Špecializovaného trestného súdu o zapožičanie spisu z dôvodu „plánovaného vytýčenia termínu v najbližšej dobe“, až do 1.6.2021, kedy vydal pokyn na vytýčenie termínu neverejného zasadnutia na deň 7.6.2021, zapríčinil vznik zbytočných prietáhov v konaní v trvaní viac ako 1 rok a 1 mesiac,

v bode II.

v súvislosti s trestnou vecou obv. C. I. a spol. vedenou na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 1T/14/2007 z nedbanlivosti porušil svoju zákonnú povinnosť vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prietáhov, ktorá mu vyplýva z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z., keď ako sudca spravodajca v dovolacom konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 1TdoV 8/2018 nekonal, hoci bol povinný konať, a to v období od 1.9.2021, t. j. po uplynutí predĺženej lehoty na vyhotovenie a odoslanie uznesenia zo dňa 7.6.2021 až do 28.12.2021, kedy bolo uznesenie vyhotovené a odoslané Špecializovanému trestnému súde, čím spôsobil prietah v trvaní takmer 4 mesiacov, pričom vzhľadom na povahu porušenej povinnosti a dobu trvania porušenia tejto povinnosti bola škodlivosť jeho konania zvýšená,

v bode III.

v súvislosti s trestnou vecou obv. N. C. a spol. vedenou na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 3T/1/2016 z nedbanlivosti porušil svoju zákonnú povinnosť vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prietáhov, ktorá mu vyplýva z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z., keď ako sudca spravodajca v dovolacom konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 1TdoV 6/2020 nekonal, hoci bol povinný konať, a to v období od 17.6.2021, t. j. po uplynutí 6 mesiacov od jeho určenia za sudcu spravodajcu až doposiaľ, čím spôsobil prietah v trvaní viac ako 1 rok a 2 mesiace, pričom vzhľadom na povahu porušenej povinnosti a dobu trvania porušenia tejto povinnosti bola škodlivosť jeho konania zvýšená,

v bode IV.

v súvislosti s trestnou vecou obv. E. N. a spol. vedenou na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 1T/25/2015 z nedbanlivosti porušil svoju zákonnú povinnosť vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prietáhov, ktorá mu vyplýva z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z., keď ako sudca spravodajca v dovolacom konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 1TdoV 9/2019 nekonal, hoci bol povinný konať, a to v období od 1.6.2021, t. j. po uplynutí 6 mesiacov od jeho určenia za sudcu spravodajcu, s výnimkou 1 mesiaca kedy bol spis zapožičaný Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“ na jeho žiadosť, až do 9.8.2022, kedy vydal pokyn na vytýčenie termínu neverejného zasadnutia na deň 13.9.2022, čím spôsobil prietah v trvaní viac ako 1 rok a 3 mesiace, pričom vzhľadom na povahu porušenej povinnosti a dobu trvania porušenia tejto povinnosti bola škodlivosť jeho konania zvýšená,

v bode V.

v súvislosti s trestnou vecou obv. K.. Y. R. a spol. vedenou na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 2T/24/2016 z nedbanlivosti porušil svoju zákonnú povinnosť vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prietáhov, ktorá mu vyplýva z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z., keď ako sudca spravodajca v dovolacom konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 1TdoV 7/2019 nekonal, hoci bol povinný konať, a to v obdobiach:

- od 13.5.2020, kedy vydal pokyn na zapísanie veci - dovolania K.. T.. K. Š. - pod sp. zn. 1TdoV 7/2019, až do 1.12.2020, kedy oznámil svoju zaujatosť vo veci,
- od 10.2.2021, kedy bol najvyššiemu súdu doručený nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. III. ÚS 402/2020-29 zo dňa 28.1.2021, až do 28.2.2022, kedy vydal pokyn na vytýčenie termínu verejného zasadnutia na deň 24.3.2022,

čím spôsobil priesťah v trvaní viac ako 1 rok a 7 mesiacov, a to napriek vydanému nálezmu ústavného súdu č. k. III. ÚS 402/2020-29 zo dňa 28.1.2021, pričom vzhľadom na povahu porušenej povinnosti a dobu trvania porušenia tejto povinnosti bola škodlivosť jeho konania zvýšená,

v bode VI.

v súvislosti s trestnou vecou obv. K.. Y. R. a spol. vedenou na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 2T/24/2016 z nedbanlivosti porušil svoju zákonnú povinnosť vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných priesťahov, ktorá mu vyplýva z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z., keď ako sudca spravodajca v dovolacom konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 1TdoV 7/2019 nekonal, hoci bol povinný konať, a to v období od 21.6.2022, t. j. po uplynutí predĺženej lehoty na vyhotovenie a odoslanie uznesenia zo dňa 24.3.2022 až doposiaľ, čím spôsobil priesťah v trvaní takmer 3 mesiacov, pričom vzhľadom na povahu porušenej povinnosti a dobu trvania porušenia tejto povinnosti bola škodlivosť jeho konania zvýšená, a to napriek vydaným nálezom ústavného súdu č. k. III. ÚS 402/2020-29 zo dňa 28.1.2021 a č. k. I. ÚS 92/2022-25 zo dňa 6.4.2022,

v bode VII.

úmyselne opakovane viacerým subjektom uvádzal nepravdivé informácie o stave dovolacieho konania vedeného na najvyššom súde pod sp. zn. 1TdoV 7/2019, keď:

- v liste č. Nts 16/2022 zo dňa 9.8.2022 adresovanom ministerstvu spravodlivosti uviedol, že spis Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2T/24/2016 „nie je možné aktuálne zapožičať, keďže je expedovaný prvostupňovému súde za účelom doručenia rozhodnutí dovolacieho súdu“,

- v liste zo dňa 9.8.2022 adresovanom odsúdenému K.. Y. R. uviedol, že: „súdny spis vo veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1TdoV 7/2019 je expedovaný Špecializovanému trestnému súde, ktorý Vám v súlade s § 146 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Zb. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov vzápätí doručí rovnopis rozhodnutia dovolacieho súdu“,

- v liste zo dňa 9.8.2022 adresovanom JUDr. Michalovi Mandzákovi, obhajcovi odsúdeného K.. T.. K. Š., uviedol, že: „súdny spis vo veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1TdoV 7/2019 je expedovaný Špecializovanému trestnému súde, ktorý Vám vzápätí doručí rovnopis rozhodnutia dovolacieho súdu.“,

pričom však zo spisu Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2T/24/2016 vyplýva, že uznesenie dovolacieho súdu zo dňa 24.3.2022 nebolo doposiaľ vôbec písomne vyhotovené a spis doposiaľ nebol expedovaný Špecializovanému trestnému súde na doručenie predmetného rozhodnutia najvyššieho súdu,

pretože skutky, ktorých sa disciplinárne obvinený dopustil, nie sú disciplinárnym previnením.

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 38 ods. 1 disciplinárneho súdneho poriadku priznáva disciplinárne obvinenému nárok voči štátu na náhradu trov účelne vynaložených v súvislosti s disciplinárnym konaním; v mene štátu koná ministerstvo spravodlivosti.

Odôvodnenie

I.

Obsah disciplinárneho návrhu

1. Dňa 6.9.2022 bol na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj „disciplinárny súd“ alebo „disciplinárny senát“) doručený disciplinárny návrh č. 13803/2022/151 z 5.9.2022 (ďalej len „disciplinárny návrh“) podaný ministerkou spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „disciplinárna navrhovateľka“).

2. Týmto disciplinárnym návrhom sa disciplinárna navrhovateľka domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by disciplinárny senát uznal R.. S. Y. L. W. L. E. T. R. M. V. (ďalej len „disciplinárne obvinený sudca“) vinným zo spáchania závažných disciplinárnych previnení podľa § 116 ods. 2 písm. b), f) a i) zákona č. 385/2000 Z.z.

3. Disciplinárna navrhovateľka svoj disciplinárny návrh skutkovo vymedzila skutkami I. až VII., tak ako sú tieto opísané v skutkovej vete tohto rozhodnutia, pričom skutok I. kvalifikovala ako závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. f), skutky II. až VI. ako závažné disciplinárne previnenia podľa § 116 ods. 2 písm. b) v spojení s ustanovením § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z.z. a skutok VII. ako závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. i) zákona č. 385/2000 Z.z.

4. Začatie konania zo strany ministerstva spravodlivosti odôvodnila disciplinárna navrhovateľka poukázaním na list L. W. L. R.. R. V. (ďalej len „L. V.“) „v ktorom popísal svoje podozrenia týkajúce sa včasnosti postupu R.. S. Y., a to vo viacerých trestných veciach. Konkrétne išlo o dovolacie konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 1TdoV 7/2019, 1TdoV 6/2020, 1TdoV 5/2018, 1TdoV 8/2018 a 1TdoV 9/2019.“

5. Podanie disciplinárneho návrhu ku skutkom opísaným v bodoch I. a II. odôvodnila disciplinárna navrhovateľka predovšetkým tým, že „v danom prípade ide o trestnú vec vedenú od roku 2007. Sama o sebe si preto vyžadovala nielen zvýšenú pozornosť súdu prvostupňového a odvolacieho, ale i dovolacieho. V tomto konkrétnom prípade zároveň ide o trestnú vec vedenú voči organizovanej skupine, ktorá páchala násilnú trestnú činnosť. Mimoriadny charakter dovolania ako opravného prostriedku nemôže byť dôvodom pre laxný prístup konajúcich senátov, práve naopak. Zaväzuje sudcov najvyššej súdnej autority k procesnému postupu a rozhodnutiam rovnakej (teda najvyššej) úrovne a kvality. Zároveň je v sudcovskej obci všeobecne známe, že trestná vec vedená na najvyššom súde, ktorá svojou dĺžkou presahuje jeden rok, sa považuje za reštančnú.“ K včasnému nenapisaniu dovolacieho rozhodnutia disciplinárna navrhovateľka uviedla, že „vyhotovenie a expedovanie rozhodnutia dovolacieho súdu po viac ako pol roku po jeho vyhlásení sa mi javí ako neudržateľné, a to obzvlášť, ak dôvody na predĺženie lehoty na vypracovanie písomného vyhotovenia rozhodnutia tkveli v čerpaní dovoleniek. Ani dôvod majúci základ v plnení povinností predsedu trestnoprávneho kolégia neobstojí, aby R.. Y. rezignoval na plnenie si svojich povinností sudcu spravodajcu v prebiehajúcich konaniach. Napriek tomu, že v danom prípade vnímam nesprávnosť prístupu sudcu k vyhodnoteniu kolízie jeho zákonných povinností s právom na čerpanie dovolenky, ako navrhovateľka som túto skutočnosť rešpektovala a pri svojom hodnotení som ju vzala do úvahy.“ Vo vzťahu k zvýšenej škodlivosti konania disciplinárne obvineného disciplinárna navrhovateľka poukázala na povahu porušenej povinnosti a dobou jej trvania.

6. Odôvodnenie disciplinárneho návrhu ku skutku v bode III. založila disciplinárna navrhovateľka predovšetkým na tom, že „podstatu mojich výhrad v tomto bode tvorilo podozrenie z vedomej nečinnosti R.. Y. vo vzťahu k celkovej dĺžke dovolacieho konania. Zaznamenala som, že mu bol predmetný spis ako sudcovi spravodajcovi pridelený od samotného nápadu veci na najvyšší súd ako súd dovolací, a to konkrétne dňa 17.12.2020. Predmetom konania sp.zn. 1TdoV 6/2020 bolo

rozhodovanie o dovolaní podanom odsúdeným N. C.. Špecializovaný trestný súd predložil spis spolu s dovolaním najvyššiemu súdu dňa 30.10.2020. Ani podrobnou previerkou spisu som nevedela svoje pochybnosti o včasnosti jeho konania eliminovať, práve naopak. Sled procesných úkonov a ich charakter ma vôbec nepresvedčili o jeho snahe ukončiť vec v čo najskoršom možnom termíne. Navyiac, predmet tohto konkrétneho dovolacieho konania tvorilo iba dovolanie jedného odsúdeného, preto nevidím priestor pre nerozhodnutie vo veci v rámci jedného roka od predloženia dovolania najvyššiemu súdu.“ Disciplinárna navrhovateľka svoju právnu argumentáciu týkajúcu sa priet'ahov v dovolacom konaní založila na konštatovaní, že „lehotu jedného roka od nápadu veci plne rešpektujem a považujem ju za primeranú na to, aby sa sudca spravodajca najvyššieho súdu dôsledne oboznámil so spisovým materiálom a vo veci spolu s ďalšími členmi senátu meritórne rozhodol.“ K tomu následne dodala, že „v zmysle tvoriacej sa judikatúry Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky bolo rozhodnutím sp. zn. 33D/20/2021 zo dňa 3.5.2022 ustálené, že sudca prvej inštancie sa môže dopustiť zavineného nesplnenia a porušenia povinností sudcu vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo a bez zbytočných priet'ahov až po uplynutí troch mesiacov od pridelenia veci. Tento čas má teda sudcovi prvej inštancie stačiť na oboznámenie sa so spisom, aby mohol následne uskutočňovať včasné a efektívne procesné kroky vedúce k prejednaniu a rozhodnutiu veci. Vzhľadom na značnú odlišnosť charakteru práce sudcov prvej inštancie a sudcov odvolacích a dovolacích súdov, som preto (analogicky podľa rozhodovacej praxe disciplinárnych senátov Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky) túto lehotu predĺžila na 6 mesiacov. Považujem ju za primeranú na to, aby sa sudca spravodajca (aj vďaka práci svojho odborného pomocného aparátu v podobe asistenta či iných zamestnancov) oboznámil so spisom a začal uskutočňovať kroky vedúce k ukončeniu veci (spoločná porada členov senátu, určenie predbežného termínu neverejného zasadnutia, vytvorenie priestoru pre oboznámenie sa so spisom aj ostatným členom senátu a pod.).“ Záverom následne disciplinárna navrhovateľka dodala, že „som toho názoru, že aj sudcovia najvyššej súdnej autority majú mať v rámci organizácie práce ustálené hranice. Nie je udržateľné, aby sudca spravodajca počas jedného roka nemal spis, ktorý má pridelený, aspoň preštudovaný.“ Ako dôvod pre použitie kvalifikovanej skutkovej podstaty uvedenej v ustanovení § 116 ods. 2 písm. a) zákona č. 385/2000 Z.z. disciplinárna navrhovateľka opäť uviedla „povahu porušenej povinnosti a dĺžku jej trvania.“

7. Disciplinárna navrhovateľka podanie disciplinárneho návrhu ku skutku IV. odôvodnila predovšetkým tým, že „v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1TdoV 9/2019 dovolací súd koná o dovolaniach podaných tromi odsúdenými, a to E. N., U.Ď. L. a K.. R. A.. Špecializovaný trestný súd mu ich predložil dňa 6.12.2019. Hoci bol dovolací spis pôvodne pridelený ako sudcovi spravodajcovi R.. Š. Y., tomu výkon funkcie zanikol dňa 28.10.2020. Následne bol spis pridelený R.. S. Y.. Od tohto času mal preto opäť 6 mesiacov na to, aby sa so spisom oboznámil, a to o to viac, že vec už bola vedená ako reštančná. Do tejto lehoty som pochopiteľne nezapočítala mesiac marec 2022, kedy bol spis zapožičaný ministerstvu. Pri vykonávaní previerky spisu som zistila, že od pridelenia spisu R.. Y. dňa 9.12.2019 sa až do 20.12.2021, kedy R.. Y. požiadal Mestský súd v Prahe o poskytnutie informácie o odsúdenom U. L., nenachádza v spise žiaden úkon či písomnosť. Vec nie je doposiaľ rozhodnutá. Po ukončení previerky spisu som preto nevedela nájsť dostatočne presvedčivé argumenty na to, aby som svoje oprávnenie disciplinárnej iniciatívy voči R.. Y. nevyužila. Aj za predpokladu, že by som rešpektovala 6-mesačnú lehotu na štúdium spisu (t. j. do 1.6.2021 vrátane mesiaca marec, kedy bol spis zapožičaný ministerstvu), v ďalšom období už nemôžem žiadne časové ústupky akceptovať. Ak zhrniem podstatné zistenia svojho šetrenia, dovolania troch odsúdených nie sú ani po takmer troch rokoch dovolacím súdom posúdené a nie je o nich nijak rozhodnuté. Hoci na základe informácie poskytnutej dovolacím súdom bol vo veci R.. Y. vytyčený termín neverejného zasadnutia na 13.9.2022, nič to nemení na skutočnosti, že sa tak stalo v čase, ktorý nemožno považovať za dobu primeranú.“ Vo vzťahu k zvýšenej závažnosti konania disciplinárna navrhovateľka opäť poukázala na „ničím neodôvodnený sklz“ pri plnení si povinností zo strany disciplinárne obvineného sudcu.

8. Disciplinárny návrh ku skutku V. odôvodnila disciplinárna navrhovateľka predovšetkým tým, že disciplinárne obvinený sudca bol okrem oneskoreného vyhodnotenia svojej nožnej zaujatosti vo vzťahu ku konajúcej prokurátorky nečinný „aj v ďalšom období, ktoré som ohraničila dátumom 10.2.2021, kedy bol najvyššiemu súdu doručený nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 402/2020-29 zo

dňa 28.1.2021, a dátumom 28.2.2022, kedy vydal pokyn na vytýčenie termínu verejného zasadnutia na deň 24.3.2022. Javí sa mi, že vydanie pozitívneho rozhodnutia ústavného súdu sa disciplinárne obvineného sudcu v tom čase nijak významne nedotklo. Považujem za neprijateľné, aby po oboznámení sa s jeho obsahom, o ktorom musel mať vedomosť, keďže bolo zažurnalizované v spisovom materiáli, bol vo veci absolútne nečinný ďalší rok. Aj v tomto aspekte tkvie povaha porušenej povinnosti, pričom opäť dôvodím aj dobou jej porušenia, keďže ústavný súd prikázal najvyššiemu súdu konať vo veci bez priet'ahov, čo však dovolací súd neurobil a v tomto omisívnom konaní zotrval po neúmernú dobu. Ak nie ústavný súd, potom nemám predstavu o tom, aký iný subjekt by mal väčšiu právomoc uložiť dovolaciemu súdu konať urýchlene.“

9. Podanie disciplinárneho návrhu ku skutku VI. odôvodnila disciplinárna navrhovateľka predovšetkým tým, že „hoci by som očakávala, že druhý impulz od jednej z najvyšších súdnych autorít spôsobí v pracovných návykoch R.. Y. pozitívny posun, nestalo sa tak. Ani v predĺženej lehote písomné vyhotovenie rozsudku nevypracoval, pričom tento stav trvá až doposiaľ. Ani v tomto prípade nejde o sklz v časovom harmonograme sudcu, ktorý by mohol byť považovaný za zanedbateľný. Od posledného dňa predĺženej lehoty až do podania tohto disciplinárneho návrhu uplynuli takmer ďalšie tri mesiace. V tomto danom momente neviem nájsť rozumný dôvod, ktorý by mohol zmienú nečinnosť disciplinárne obvineného sudcu ospravedlniť, a to obzvlášť, ak si bol vedomý obsahu dvoch nálezov vydaných ústavným súdom v uvedenej veci. Ak ani táto skutočnosť nebola dostatočnou motiváciou pre aktiváciu R.. Y., potom nevidím iné východisko, ako predložiť Najvyššiemu správneému súdu Slovenskej republiky tento disciplinárny návrh.“

10. Odôvodnenie disciplinárneho návrhu ku skutku v bode VII. založila disciplinárna navrhovateľka predovšetkým na tom, že „v danom prípade skutočne nejde o spôsob komunikácie, ktorý by som podporovala, resp. ktorý by som chcela prehládnuť. Pod pojmom „expedovanie spisu“ si totiž predstavujem situáciu, keď je po vyhotovení písomného rozhodnutia potrebné urobiť menšie dielčie úkony smerované k jeho fyzickému presunu mimo dovolací súd. Som ochotná si pod ním predstaviť aj vyhotovovanie a podpisovanie rovnopisov už vypracovaného písomného rozhodnutia dovolacieho súdu v počte potrebnom v zmysle príslušného procesného kódexu. Nenachádzam však najmenší dôvod na to, aby mi tento pojem evokoval etapu pred vypracovaním písomného vyhotovenia rozhodnutia, ktoré, podotýkam, nie je vypracované do dnešného dňa, t. j. ani po viac ako troch týždňoch od skoncipovania odpovede R.. Y.. Koniec - koncov, podrobnosti o doručovaní súdnych písomností upravuje samotná vyhláška ministerstva č. 543/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorej zápisy do doručovacej knihy treba vykonať v deň jej skutočného odovzdania písomnosti súdneému doručovateľovi (viď. 142 ods. 3 prvá veta vyhlášky ministerstva č. 543/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov). Z obsahu spisu je evidentné, že k skutočnému odovzdaniu písomnosti nemohlo dôjsť, keďže nebolo čo odovzdať. Nemôžem sa preto stotožniť so spôsobom, akým disciplinárne obvinený sudca pristúpil k vybaveniu žiadostí ministerstva i ďalších dvoch žiadateľov. Je v mojom záujme, aby sa podobné situácie viac nezopakovali. Nenachádzam inú osobu, ktorej by strany konania či ministerstvo mohli viac dôverovať, že ich pravdivo oboznámi so stavom prebiehajúceho konania, ako konajúceho sudcu.“

11. Vo vzťahu ku všetkým skutkom disciplinárna navrhovateľka skonštatovala, že „zo spisových materiálov som nezistila také objektívne relevantné skutočnosti, ktoré by sudcovi bránili v predmetných veciach konať plynulo a bez priet'ahov, preto som dospela k záveru, že zavinene nepostupoval v zmysle ustanovení zákona o sudcoch a prísediacich upravujúcich povinnosti sudcu konať plynulo bez zbytočných priet'ahov. Jeho omisívne konanie bolo takej intenzity, že je opodstatnené vyvodenie jeho disciplinárnej zodpovednosti, a to v kvalifikovanej forme. Tú som dostatočne popísala v každom jednotlivom bode tohto disciplinárneho návrhu. Nemenej významnou bola pre mňa aj skutočnosť, že R.. Y. je T. L., T. M. V. W. L. E. T. A. L. L.. Mal by byť teda príkladom zodpovedného plnenia si svojich povinností sudcu, a to o to viac, že ako predseda senátu organizuje a riadi činnosť senátu, a tým aj kontroluje plnenie zákonných povinností u ostatných členov senátu.“

12. S prihliadnutím na všetky opísané skutočnosti, najmä na povahu a dĺžku nečinnosti disciplinárne obvineného sudcu podľa disciplinárnej navrhovateľky neprichádzalo do úvahy uloženie disciplinárneho opatrenia - napomenutia, ale bolo žiaduce uloženie prísnejšej sankcie v podobe zníženia funkčného platu. Disciplinárna navrhovateľka preto navrhla uloženie disciplinárneho opatrenia podľa ustanovenia § 117 ods. 3 písm. b) zákona č. 385/2000 Z.z., a to zníženie funkčného platu o 50 % na obdobie 3 mesiacov.

13. Disciplinárne obvinený sudca a ani jeho obhajca JUDr. Martin Hudák sa k podanému disciplinárnemu návrhu nevyjadrili.

II.

Ústne pojednávanie

1. Prednesenie disciplinárneho návrhu a vyjadrení k nemu

14. V dňoch 18.4.2023 a 22.5.2023 sa na najvyššom správnom súde uskutočnili ústne pojednávania.

15. Splnomocnená zástupkyňa disciplinárnej navrhovateľky na ústnom pojednávaní zotrvala na disciplinárnom návrhu v rozsahu, v akom bol tento doručený najvyššiemu správnomu súdu.

16. Obhajca disciplinárne obvineného sudcu spochybnil, že sa disciplinárne obvinený dopustil disciplinárnych previnení, tobôž závažných disciplinárnych previnení. Ku skutku I. uviedol, že disciplinárna navrhovateľka v rozpore s judikatúrou najvyššieho správneho súdu kvalifikovala konanie ako závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. f) zákona č. 385/2000 Z.z., hoci by sa mohlo jednať len o disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z.z., a to z dôvodu porušenia povinnosti danej v § 30 ods. 4 predmetného zákona. Spáchanie disciplinárneho previnenia však poprel poukázaním na to, že sa jednalo o dovolacie konanie, „kedy stav právnej istoty mali účastníci konania po celý čas konania disciplinárneho obvineného zabezpečený právoplatnosťou súdneho rozhodnutia Špecializovaného trestného súdu.“ K relevantnému stupňu spoločenskej škodlivosti konania obhajca s odkazom na judikatúru najvyššieho správneho súdu dodal, že stav popísaný v skutku už netrvá. Obdobne argumentoval obhajca aj vo vzťahu ku skutku II., pričom zdôraznil, že dotknuté dovolacie rozhodnutie už bolo vyhotovené a expedované. Vo vzťahu ku skutku III. obhajca namietal jeho právnu kvalifikáciu a uviedol, že ak by podľa disciplinárnej navrhovateľky „sudca prvostupňového súdu potreboval na úvodné preštudovanie prípadu minimálne 3 mesiace od pridelenia prípadu, tak sudca odvolacieho súdu by na úvodné preštudovanie prípadu potreboval z dôvodu posúdenia celého prvostupňového konania viac ako 3 mesiace od pridelenia prípadu (napr. 6 mesiacov, čo priznáva aj navrhovateľ), a potom sudca dovolacieho súdu by na úvodné preštudovanie prípadu potreboval z dôvodu posúdenia prvostupňového aj druhostupňového konania viac ako sudca odvolacieho súdu (viac ako 6 mesiacov, čo navrhovateľ ignoruje).“ Podobne ako pri skutku III. argumentoval obhajca aj vo vzťahu ku skutku IV. Pri skutku V. spochybnil obhajca jeho právnu kvalifikáciu a zdôraznil potrebu jedného mesiaca na naštudovanie nálezu ústavného súdu, zdôraznil, že sa jednalo o dovolacie konanie a tiež, že disciplinárna navrhovateľka nezohľadnila pandémiu COVID v čase rozhodovania. Ku skutku VI. obhajca poukázaním na písomné napomenutie zo strany predsedu najvyššieho súdu dal do pozornosti prekážky res iudicata a ne bis in idem brániace potrestaniu disciplinárne obvineného sudcu za ten istý skutok. Pri skutku VII. obhajca namietol jeho právnu kvalifikáciu a zdôraznil, že išlo o prirodzený ľudský omyl v použitých slovách „je“ a „bude“. Vo vzťahu k nesprávnej kvalifikácii skutkov obhajca záverom dodal, že tým súčasne bolo disciplinárne obvinenému sudcovi znemožnené eventuálne uzatvorenie dohody o vine a disciplinárnom opatrení.

17. Disciplinárne obvinený sudca vo svojej výpovedi uviedol, že disciplinárny návrh nezohľadnil u jeho osoby konkurenčné povinnosti. Vo vzťahu k iniciovaniu disciplinárneho konania povedal, že „za svoju kariéru som sa doposiaľ nestretol s tým, aby inicioval disciplinárne konanie sudca, kolega, ktorý v zásade nemá žiadnu právomoc voči sudcovi v pozícii s vyššou sudcovskou funkciou a nemá v zásade ani žiaden dôvod, aby sledoval a akokoľvek vyhodnocoval prácu iného sudcu. To, že ide v

zásade o cieleň útok na moju osobu, ktorý bol podľa môjho názoru podmienený tým, že doktor V. od počiatku má výhrady vo vzťahu ku mne ako k T. M. V., pričom tieto výhrady sa stupňujú, o čom podľa môjho názoru svedčí aj to, že hoci v podnete a v jeho úvode sa konštatuje, že mu leží na srdci riadny chod trestnoprávneho kolégia, pričom sa sústreďuje tento jeho záujem práve do základnej požiadavky na konanie trestných senátov najvyššieho súdu bez zbytočných prietahov, celý podnet smeruje len vo vzťahu k veciam, ktoré sa týkajú mojich vecí, v ktorých som bol sudcom spravodajcom.“ Podľa disciplinárne obvineného sudcu bolo pritom v čase doručenia tohto podnetu ministerstvu spravodlivosti na najvyššom súde v trestnoprávnom kolégiu 24 starších alebo rovnako starých ďalších vecí. Ďalší neštandardný postup videl v tom, že sa sudca V. obrátil rovno na ministerku spravodlivosti a nie na predsedu najvyššieho súdu. Disciplinárne obvinený sudca tiež namietal, že disciplinárna navrhovateľka disciplinárny návrh podpísala v deň, kedy oznámila svoju demisiu a zároveň o vyjadrenie nepožiadala ani jeho, ani predsedu najvyššieho súdu. Následne disciplinárne obvinený sudca zdôraznil, že v októbri 2019 sa stal T. M. V. najvyššieho súdu, pričom dovtedy bol členom trojčlenného senátu s plným nápadom a následne sa stal riadiacim predsedom päťčlenného senátu a prevzal i veci po svojom predchodcovi, medzi ktorými boli aj staršie veci, než sú uvedené v disciplinárnom návrhu. Napriek tomu naďalej prideloval veci aj sebe vrátane tých medializovaných a neprerozdelil svoje veci iným sudcom spravodajcom. Disciplinárne obvinený sudca poukázal tiež na svoje ďalšie povinnosti spojené s výkonom funkcie T. M. V. ako spracovávanie podkladov na rokovanie kolégia, vyjadrení k ústavným sťažnostiam, rôznym iným sťažnostiam a podaniam adresovaným najvyššiemu súdu. K pracovným povinnostiam T. M. V. patrí aj účasť na tzv. celokrajských seminároch, čo súvisí so zjednocovaním judikatúry, ktorých sa zúčastňuje pravidelne. Nie je to pritom len o účasti, ale je o príprave na takýto seminár, keďže je vždy spojený s nejakou odbornou debatou a odborným vystúpením. Disciplinárne obvinený sudca vyjadril presvedčenie, že „z pozície sudcu W. L. E. T. M. V. je dôležité, aby sme sa zapájali aj do vzdelávania sudcov, justičných čakatel'ov, prokurátorov, čo zahŕňa teda moje aktivity vo vzťahu k Justičnej akadémii Slovenskej republiky. V určitom období som dokonca posudzoval spisy, ktoré boli určené do databáz v rámci výberových konaní. Nemalú časť týchto povinností potom tvorilo, a to aj so zreteľom na pripravované novely trestných kódexov, plnenie povinností v súvislosti s vypracovaním pripomienok pokiaľ ide o Trestný zákon. Ten v prvom kole bol daný do rozporového konania koncom roka 2021 s extrémne krátkou lehotou, následne som sa zúčastnil viacerých kôl rozporových konaní na túto tému, zároveň som potom pripravoval a sumarizoval pripomienky k tomuto kódexu v následnej etape, toto súvisí aj s Trestným poriadkom.“ Disciplinárne obvinený sudca poukázal na to, že v rozhodnom období bol aj zástupcom Slovenskej republiky v Poradnej rade európskych sudcov (CCJE). Výkon tejto funkcie bol náročný najmä v súvislosti s reformou súdnictva a ústavnými zmenami v roku 2020, kedy požiadal daný orgán o vypracovanie stanoviska, na základe ktorého prijala Poradná rada európskych sudcov (CCJE) v decembri 2020 nelichotivé stanovisko k prebiehajúcim slovenským reformám. V dôsledku tohto stanoviska sa stal aj terčom osobného útoku zo strany predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky, za ktorý sa mu predseda následne ospravedlnil. Zúčastnil sa viacerých zasadnutí Poradnej rady európskych sudcov (CCJE), pričom tieto aktivity sú náročné na prípravu a čas s nimi spojený. Disciplinárne obvinený sudca akcentoval aj to, že od júna 2021 sa stal T. A. L. L., pričom v roku 2019 bol podpredsedom sekcie A. L. T. W. L.. Zdôraznil, že „ide o realizáciu zákonného práva sudcu podľa § 34 ods. 5 zákona o sudcoch, pričom činnosť v takejto organizácii nemôže byť sudcovi na ujmu a osobitne dávam do pozornosti § 58 ods. 4, keď sudcom, ktorí sú členmi a predstaviteľmi takejto organizácie patrí v súvislosti s jej činnosťou platené voľno, a to v rozsahu a za podmienok určených zmluvou uzavretou ministerstvom spravodlivosti, pričom v článku 3 ods. 2 tejto zmluvy, ktorá je uzavretá, sa zmluvné strany dohodli, že prezidentovi združenia patrí súvislosť s jeho činnosťou platené voľno v rozsahu najviac 1/5 z ročného fondu pracovnej doby a viceprezidentovi najviac v rozsahu 1/10 z ročného fondu pracovnej doby. Pri ostatných členoch podľa potreby. Chcem povedať, že nikdy som to v takomto rozsahu nevyužil, napriek tomu, že v zásade v tomto smere som mal na to nárok. Opäť, možno by to nebolo až tak časovo náročné, ale aktivity združenia boli omnoho výraznejšie než v predchádzajúcom období. Súviselo to s už zmienenou reformou justície. Zmienená novela ústavy, zákonov, následne súdna mapa, kde z veľkej časti, tu chcem povedať, že združenie funguje len na základe členských príplatkov, teda nemá k dispozícii administratívny aparát, je to celé na prezídiu združenia a prípadne celorepublikovej rade. Z veľkej časti tento koncepčný materiál, ktorý sa pripravoval, všetky tie výstupy, ktoré boli realizované, ktoré prikladám, teda chcem doložiť aj do

spisu, išli cezo mňa a z veľkej časti som sa podieľal na ich príprave, či sú to pripomienky k zákonu o zriadení správnych súdov, krajské sudy, mestské sudy, to chcem len na dokreslenie, čo všetko. Zároveň som sa zúčastnil v nadväznosti na to rozporových konaní na ministerstve spravodlivosti, čo zasa tiež nie je neznáme, alebo je to všeobecne známe, tak pripomienky neboli akceptované. Vo februári 2022 združenie mojou cestou vypracovalo osobitný list ku schvaľovaniu novely súdnej mapy, ktorý bol adresovaný všetkým poslancom a poslankyniam Národnej rady. Zámerne teda dávam do pozornosti február 2022, keďže vzápätí po tomto prišla prvá žiadosť o vyžiadanie mojich spisov. Taktiež po schválení súdnej mapy sme v rámci združenia pripravili podnet pre všetky oprávnené subjekty a na konanie o súlade právnych predpisov, ktorý bol spravovaný v júli 2022. Dokonca s jedným z oprávnených subjektov a skupinou poslancov bol akceptovaný a v súčasnosti prebieha konanie na ústavnom súde o súlade právnych predpisov.“ Disciplinárne obvinený sudca ďalej dodal, že keďže Združenie sudcov Slovenska nebolo adekvátnym partnerom ministerstvu spravodlivosti na vnútroštátnej úrovni, sústredili sa jeho aktivity navonok, kde iniciovali kritickú rezolúciu Európskej asociácie sudcov (EAJ) z 2.9.2021 ako aj ďalšie kritické vyhlásenie k novej „súdnej mape“ zo septembra 2022. Taktiež sa podieľal na písomných a osobných online konzultáciách pri príprave správy o právnom štáte, s ktorými súvisí „vyjadrenie eurokomisára pre spravodlivosť vo vzťahu k reforme justície a reforme súdnictva na Slovensku, ktorý upriamil pozornosť na viaceré riziká a nedostatky.“ Na súvisiace zahraničné cesty pritom nečerpal voľno z fondu spojeného s funkciou T. A. L. L., ale realizoval ich v rámci svojej dovolenky. Disciplinárne obvinený sudca sa v krátkosti vyjadril aj k jednotlivým skutkom. Ku skutkom I. a II. uviedol, že sa sudcom spravodajcom stal až v októbri 2019, pričom v tom čase mal zostatok vecí ešte aj v trojčlennom senáte. Jednalo sa o náročnú vec, čo do počtu dovolateľov, nastolených otázok, ako aj rozsahu spisu. Tiež došlo k opakovanej zmene v zložení senátu a pandémie COVID. K včasnému nenapísaniu rozhodnutia v skutku II. dodal, že sa jedná o jeho „Achillovu pätu“, keďže sa snaží napísať každé rozhodnutie čo najlepšie. Ku skutkom III. a IV. poznamenal, že ak je vec reštančnou, neznamená to automaticky, že sú v nej prietahy. Vo vzťahu ku skutku V. poukázal na objektívne problémy fungovania M. V. v rozhodnej dobe a komplikovanú potrebu konania verejného zasadnutia. Pri skutku VI. zdôraznil, že zaň už bol potrestaný písomným napomenutím predsedu najvyššieho súdu. Ku skutku VII. zdôraznil, že prípis robil tesne pred dovolenkou a omylom nesprávne miesto slova „bude“ napísal „je“, pričom rozhodnú časť textu následne kopíroval. V závere svojej výpovede disciplinárne obvinený sudca uviedol, že „dovolím si tvrdiť, že úplne skutočným dôvodom, prečo tu stojím, nie sú prietahy v konaniach, ktoré sú mi kladené za vinu, ale ide o postih za verejnú kritiku navrhovateľky a ňou presadzovanej reformy, pričom v tomto smere poukazujem na rozhodnutie ESĽP vo veci Miroslava Todorová proti Bulharsku, kde ide o skutkovo, podľa môjho názoru s výnimkou hrozacej sankcie, totožnú vec. Išlo o prezidentku najväčšej stavovskej organizácie sudcov v Bulharsku, ktorá sa kriticky vyjadrovala práve k reforme a výkonu súdnictva. ESĽP konštatoval, že v tomto prípade, pričom nespochybnil prietahy v konaní tejto sudkyne, ale že to disciplinárne stíhanie bolo primárne motivované snahou postihnúť ju za prednesenú kritiku a zároveň snahou týmto zastrašiť alebo umlčať ďalších sudcov, ktorí by sa rozhodli kritizovať justičnú politiku. V tejto súvislosti chcem ešte v závere poukázať na stanovisko CCJE z minulého roka o slobode prejavu sudcu, zo záverov ktorého vyplýva, že sudcovia v prípade, pokiaľ je v hre nezávislosť justície a fungovanie justičného systému majú nielen právo, ale dokonca povinnosť sa vyjadrovať. Zároveň z toho stanoviska vyplýva, že existujú a sú zaznamenané prípady, keď práve disciplinárne stíhanie častokrát práve za prietahy, pretože pokiaľ sa sudca venuje aj iným aktivitám, tak nie je až taký problém dospieť k záveru alebo dostať sa do situácie, že nejaký ten prietah vznikne, ale práve takéto disciplinárne stíhanie sú vedené v záujme vytvoriť zmäzujúci efekt vo vzťahu aj k ostatným sudcom.“

18. Na otázky predsedu disciplinárneho senátu disciplinárne obvinený sudca odpovedal, že sudca V. nebol členom dovolacieho senátu v žiadnej z vecí, ktorej sa týkal jeho list z 28.1.2022 adresovaný disciplinárnej navrhovateľke a tiež ho pred zaslaním tohto listu vo vzťahu k daným dovolacím konaniam neoslovil. Disciplinárne obvinený sudca tiež uviedol, že štúdium spisu sudcom spravodajcom a následne porady dovolacieho senátu sa do dovolacieho spisu a ani do súdneho managementu nevyznačujú. Disciplinárna navrhovateľka na otázky uviedla, že nemá vedomosť, že by na základe listu sudcu V. bola ministerkou spravodlivosti riešená ním namietaná nečinnosť predsedu najvyššieho súdu a tiež, že pri nástupe nového ministra spravodlivosti sa nepreskúmava dôvodnosť

podaných a ešte nerozhodnutých disciplinárnych návrhov. K aplikácii rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Todorová proti Bulharsku na prejednávanej vec dodala, že disciplinárna navrhovateľka nebrala do úvahy dynamiku vzájomných vzťahov medzi disciplinárne obvineným sudcom a sudcom V., pričom rozhodným v danej veci je plynutie času a s ním spojené prieťahy na strane disciplinárne obvineného sudcu.

2. Listinné dôkazy

19. V rámci listinných dôkazov boli oboznámené:

zo spisu sp.zn. 1TdoV 8/2018 I. spol.

- list z 11.11.2019 zmena sudcu spravodajcu z R.. N. H. na R.. S. Y.,
- pokyn R.. S. Y. z 1.6.2021 na vytýčenie termínu neverejného zasadnutia na deň 7.6.2021,
- zápisnica z neverejného zasadnutia z 7.6.2021,
- list z 14.7.2021 žiadosť o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozhodnutia,
- uznesenie sp.zn. 1TdoV 8/2018 z 7.6.2021, odovzdané na opis 3.09.2021, na kontrole u predsedu senátu, opísané a 27.12.2021 a vypravené 28.12.2021,

zo spisu sp.zn. 1TdoV 9/2019 N. a spol.

- list 18.11.2020 zmena sudcu spravodajcu zo R.. Š. Y. na R.. S. Y.,
- pokyn R.. S. Y. z 9.8.2022 na vytýčenie termínu neverejného zasadnutia na deň 13.9.2022,
- zápisnica z neverejného zasadnutia z 13.9.2022,
- uznesenie sp.zn. 1 TdoV 9/2019 z 13.9.2022, došlo 2.11.2022, vypravené 3.11.2022,

zo spisu sp.zn. 1TdoV 6/2020 C.

- list z 17.12.2020 určenie sudcu spravodajcu R.. S. Y.,
- list ministerstva spravodlivosti z 28.2.2022 na zapožičanie spisu,
- list ministerstva spravodlivosti z 30.3.2022 o vrátení spisu (vec bola 25.4.2023 rozhodnutá),

zo spisu sp.zn. 1TdoV 7/2019 R.

- list z 11.11.2019 určenie sudcu spravodajcu na R.. S. Y.,
- nález ústavného súdu č.k. III. ÚS 402/2020-29 z 28.1.2021, doručený 10.2.2021, ktorým ústavný súd prikazuje konať bez zbytočných prieťahov,
- pokyn R.. S. Y. z 28.2.2022 na vytýčenie termínu verejného zasadnutia na deň 24.3.2022,
- zápisnica z verejného zasadnutia z 24.3.2022, dovolania obvinených sa zamietajú,
- nález ústavného súdu č.k. I. ÚS 92/2022-25 z 6.4.2022, doručený 3.5.2022,
- žiadosť R.. S. Y. z 5.5.2022 o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozhodnutia do 20.6.2022, so súhlasom predsedu najvyššieho súdu z 9.5.2022,
- odpoveď R.. S. Y. z 9.8.2022 adresovaná obhajcovi K.. T.. Š., že súdny spis je expedovaný Špecializovanému trestnému súdu,
- odpoveď R.. S. Y. z 9.8.2022 adresovaná K.. R., že súdny spis je expedovaný Špecializovanému trestnému súdu,

- písomné napomenutie predsedu najvyššieho súdu sp.zn. Spr 1375/22 z 5.9.2022,

- opatrenie predsedu najvyššieho súdu sp.zn. Spr 1375/22 z 23.11.2022,

- potvrdenie z 29.11.2022 o vypracovaní uznesenia dňa 23.11.2022,

- uznesenie sp.zn. 1TdoV 7/2019 z 24.3.2022,

v rámci predbežného šetrenia zabezpečené písomnosti:

- návrh skupiny poslancov podaný 26.8.2022 na ústavný súd vo veci súladu právnych predpisov týkajúci sa novej „súdnej mapy“ pod č. Rvp 1986/2022,
 - list predsedu Súdnej rady Slovenskej rady z 15.12.2020 adresovaný prezidentke Konzultatívnej (poradnej) rady európskych sudcov,
 - vyjadrenie bývalej ministerky spravodlivosti Márie Kolíkovej k disciplinárne obvinenému z 18.4.2022,
 - uznesenie z Hlavného zhromaždenia Združenia sudcov Slovenska z 17.-18.6.2021 na ktorom bol za prezidenta zvolený R.. S. Y.,
 - návrh na začatie disciplinárneho konania podaný predsedom najvyššieho súdu dňa 30.11.2022 vedený pod sp.zn. 31D/25/2022,
 - úradný záznam najvyššieho súdu z 5.9.2022,
- z osobného spisu disciplinárne obvineného sudcu

- ustanovenie do funkcie predsedu trestnoprávneho kolégia NS SR od 24.10.2019, z príloh návrhov a vyjadrení
- list sudcu V. z 28.1.2022,
- list R.. S. Y. z 9.8.2022 adresovaný ministerstvu spravodlivosti,
- podnet Združenia sudcov Slovenska z 4.7.2022 na podanie návrhu na ústavný súd o súlade právnych predpisov týkajúci sa novej „súdnej mapy?“ adresovaný predsedovi Súdnej rady Slovenskej republiky, Kancelárií prezidentky Slovenskej republiky, JUDr. Róbertovi Ficovi, CSc. a Ing. Petrovi Pellegrinimu,
- žiadosť R.. S. Y., zástupcu Slovenskej republiky v Poradnej rade európskych sudcov (CCJE) z 4.11.2020,
- stanovisko Predsedníctva Poradnej rady európskych sudcov (CCJE) z 9.12.2020,
- pripomienky v rámci medzirezortného pripomienkového konania,
- vyhlásenie Európskej asociácie sudcov (EAJ) z 18.9.2022 (Tel Aviv),
- rezolúcia Európskej asociácie sudcov (EAJ) z 2.9.2021,
- list Združenia sudcov Slovenska poslancom Národnej rady Slovenskej republiky z 4.2.2022,
- aktivity predsedu trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu za roky 2020 až 2022,
- žiadosť ministerstva spravodlivosti z 15.2.2022 adresovaná predsedovi najvyššieho súdu,
- odpoveď predsedu trestnoprávneho kolégia R.. S. Y. z 28.2.2022, doručená ministerstvu spravodlivosti 2.3.2022,
- žiadosť ministerstva spravodlivosti o zapožičanie spisov adresovaná predsedovi Špecializovaného trestného súdu z 26.4.2022,
- odpoveď Špecializovaného trestného súdu z 3.5.2022,
- žiadosť ministerstva spravodlivosti adresovaná predsedovi Špecializovaného trestného súdu z 8.7.2022,
- žiadosť ministerstva spravodlivosti o zapožičanie spisov adresovaná predsedovi najvyššieho súdu z 25.7.2022,
- opakovaná žiadosť ministerstva spravodlivosti o zaslanie vyjadrení adresovaná predsedovi najvyššieho súdu z 22.8.2022,
- zmluva medzi ministerstvom spravodlivosti a Združením sudcov Slovenska z 11.2.2019.

3. Záverečné reči

20. Zástupkyňa disciplinárnej navrhovateľky v záverečnej reči uviedla, že ministerstvo spravodlivosti nepotrebovalo podnet sudcu V., pretože bolo oprávnené si vyžiadať všetky spisy disciplinárne obvineného sudcu. Minister spravodlivosti JUDr. Karas nezobral disciplinárny návrh späť, pretože ho považoval za dôvodný. Ministerka spravodlivosti nebola povinná a ani oprávnená kontrolovať predsedu najvyššieho súdu a tomuto nemohla ani vnucovať podanie disciplinárneho návrhu na disciplinárne obvineného sudcu. Disciplinárna navrhovateľka videla odborné dôvody pre podanie disciplinárneho návrhu a bola oslobodená od animozít k disciplinárne obvinenému sudcovi. Z jeho strany sa jednalo o negatívnu prokrastináciu napriek tomu, že mal v rozhodnom období znížený nápad vecí. Zámerom však nebolo trestať disciplinárne obvineného sudcu za jeho mimopracovné aktivity, ale zato, že si nesprávne zorganizoval pracovné povinnosti.

21. Obhajca v záverečnej reči poukázal predovšetkým na časové súvislosti spojené s rozhodovaním disciplinárne obvineného sudcu v rozhodnej dobe, ako i na to, že iniciácia disciplinárneho stíhania je formou sankcie za jeho činnosť na verejnosti a kritiku disciplinárne obvineného sudcu voči legislatívnym návrhom disciplinárnej navrhovateľky.

22. Disciplinárne obvinený sudca vo svojej záverečnej reči uviedol, že argumentácia jeho zníženým 1/5 nápadom neobstojí, lebo štatistické listy neodrážajú realitu. Súčasne vyjadril svoje presvedčenie, že skutočným dôvodom jeho disciplinárneho stíhania je, že opakovane verejne a nielen na Slovensku ale aj v zahraničí kritizoval viaceré aspekty justičnej reformy presadzovanej disciplinárnou navrhovateľkou. Toto presvedčenie vychádza z toho, že podnet na disciplinárne trestanie podal bývalý člen Súdnej rady nominovaný vládou, ktorej členkou bola aj disciplinárna navrhovateľka, pričom podávateľ podnetu bez toho, aby mal na to akúkoľvek kompetenciu, pokiaľ ide o dohľad nad

plynulosťou súdneho konania vo vzťahu k iným senátom, než ktorého je riadiacim predsedom, sa selektívne zamerlal na veci disciplinárne obvineného sudcu, hoci v tom čase existoval celý rad porovnateľných vecí v kolégiu. Disciplinárna navrhovateľka následne tento podnet neposlala na vyjadrenie ani len predsedovi súdu, hoci v inom prípade tomu tak bolo. Niektoré spisy si disciplinárna navrhovateľka prvýkrát vyžiadala až po tom, ako disciplinárne obvinený sudca napísal v mene Združenia sudcov Slovenska list poslancom, aby nepodporili novú „súdnu mapu“. Druhýkrát boli spisy vyžiadané potom, ako v mene Združenia sudcov Slovenska požiadal oprávnené subjekty o podanie návrhu na ústavný súd o súlade právnych predpisov vo vzťahu k novej „súdnej mape“. Samotný disciplinárny návrh bol pritom podaný v deň ohlásenia demisie disciplinárnou navrhovateľkou. Disciplinárne obvinený sudca dodal, že netvrdí, že by reprezentanti stavovskej organizácie sudcov mali mať imunitu pred disciplinárnym stíhaním, avšak v ich prípade musí byť nepochybné, že skutočným dôvodom ich disciplinárneho stíhania je porušenie ich povinnosti sudcu a nie snaha potrestať ich za kritiku justičnej politiky a tým ich umlčať. Právo posledného slova disciplinárne obvinený sudca nevyužil.

III.

Skutkové a právne zistenia

1. Včasnosť disciplinárneho návrhu

23. Vo vzťahu k dodržaniu lehoty na podanie disciplinárneho návrhu (§ 14 disciplinárneho súdneho poriadku) dospel disciplinárny senát k záveru, že tento bol dňa 6.9.2022 podaný včas. Disciplinárna navrhovateľka sa o disciplinárnom previnení dozvedela z podnetu sudcu V. z 28.1.2022 a následne z vyžiadaných súdnych spisov doručených od marca do augusta 2022, čím bola dodržaná jednoročná subjektívna lehota. Keďže skutky, ktorých sa mal disciplinárne obvinený sudca dopustiť, mali trváci charakter, nedošlo ani k uplynutiu trojročnej objektívnej lehoty.

2. Preukázanie skutkov a právne posúdenie

24. Disciplinárny senát s odkazom na vykonané dokazovanie a ním zistený skutkový stav konštatuje, že v danej veci nebolo sporné, že ku skutkom došlo tak, ako sú tieto uvedené v skutkovej vete rozhodnutia. To, čo bolo medzi účastníkmi konania sporné, je skutočnosť, či tieto skutky naplňajú definičné znaky disciplinárneho previnenia, resp. závažného disciplinárneho previnenia a predovšetkým, či vo vzťahu k nim možno s odkazom na články 10 a 18 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a závery ESLP v rozhodnutí vo veci Todorová proti Bulharsku¹ vyvodzovať voči disciplinárne obvinenému sudcovi disciplinárnu zodpovednosť.

25. Z hľadiska procesnej postupnosti bolo zo strany disciplinárneho senátu potrebné najprv sa vysporiadať so skutkami, vo vzťahu ku ktorým sa disciplinárna navrhovateľka domáha vyvedenia disciplinárnej zodpovednosti voči disciplinárne obvinenému sudcovi. Pokiaľ by totiž disciplinárny senát dospel k záveru, že pri týchto skutkoch boli dokazovaním preukázané závery dané § 34 ods. 2 písm. b) až d) disciplinárneho súdneho poriadku, bolo by namieste rozhodnúť o oslobodení disciplinárne obvineného sudcu aj bez potreby aplikácie rozhodnutia ESLP vo veci Todorová proti Bulharsku. Ak by sa však disciplinárnemu senátu javilo, že danými skutkami sa disciplinárne obvinený sudca mohol dopustiť disciplinárneho previnenia, musel by sa následne vysporiadať s tým, či vysloveniu takéhoto záveru nebránia závery vyplývajúce z rozhodnutia ESLP Todorová proti Bulharsku.

3. Povaha skutkov

26. Pokiaľ ide o povahu skutkov, ktorými sa mal podľa disciplinárnej navrhovateľky dopustiť disciplinárnych previnení disciplinárne obvinený sudca, tieto možno podľa konania disciplinárne obvineného sudcu rozdeliť na 3 skupiny.

¹ Miroslava Todorova proti Bulharsku, rozsudok ESLP z 19.10.2021 k sťažnosti č. 40072/13.

27. Prvú skupinu predstavujú skutky opísané pod bodmi I., III., IV. a V., v ktorých disciplinárne obvinený sudca mal v dovolaciach trestných konaniach konať s priet'ahmi.

28. Druhá skupina pozostáva zo skutkov opísaných pod bodmi II. a VI., keď disciplinárne obvinený sudca nevyhotovil rozhodnutie v zákonnej lehote.

29. Tretiu skupinu tvorí skutok VII., v rámci ktorého mal disciplinárne obvinený sudca nepravdivo informovať ministerstvo spravodlivosti, odsúdeného a jeho obhajcu o tom, kde sa nachádza príslušný súdny spis.

3.1. Priet'ahy

30. Pokiaľ ide o prvú skupinu skutkov, nosná argumentačná logika disciplinárnej navrhovateľky je obsiahnutá v odôvodnení disciplinárneho návrhu vzťahujúceho sa k III. skutku. Na str. 8 disciplinárneho návrhu disciplinárna navrhovateľka, odkazujúc na judikatúru najvyššieho správneho súdu týkajúcu sa rozhodovania sudcov okresných súdov, prezentuje názor, že „vzhľadom na značnú odlišnosť charakteru práce sudcov prvej inštancie a sudcov odvolacích a dovolacích súdov“ predĺžila lehotu, odkedy má sudca začať vo veci konať na 6 mesiacov od pridelenia veci, pričom na rozhodnutie vo veci je primeranou jednoročná lehota. Konkrétne disciplinárna navrhovateľka na str. 7 disciplinárneho návrhu uvádza, že „lehotu jedného roka od nápadu veci plne rešpektujem a považujem ju za primeranú na to, aby sa sudca spravodajca najvyššieho súdu dôsledne oboznámil so spisovým materiálom a vo veci spolu s ďalšími členmi senátu meritórne rozhodol.“

31. Z uvedených argumentov je zrejmé, že disciplinárna navrhovateľka jednak nerozlišuje medzi odvolacím a dovolacím rozhodovaním vo všeobecnosti a súčasne vníma problematiku dĺžky rozhodovania čisto akademicky v tom smere, že ľubovoľne si vyberúc jednoročnú lehotu, rozhodovanie v jej rámci vníma ako riadne či zákonné, a rozhodovanie mimo jej rámca, ako rozhodovanie zakladajúce disciplinárnu zodpovednosť sudcu najvyššieho súdu.

32. Disciplinárny senát sa s takouto optikou nemôže stotožniť, a to s odkazom na:

1. rozdiel medzi odvolacím a dovolacím konaním a rozhodovaním,
2. povahu dovolacieho rozhodovania,
3. judikatórny pohľad a dĺžku dovolacieho konania,
4. osobitnú povahu činnosti sudcu najvyššieho súdu a predsedu jeho kolégia.

3.1.1. Rozdiel medzi odvolacím a dovolacím konaním a rozhodovaním

33. Medzi odvolacím a dovolacím rozhodovaním je zásadný procesný rozdiel, ktorý sa následne týka aj právnej istoty spojenej s rozhodovaním. Odvolacie konanie je pokračovaním prvostupňového konania a završuje sa ním rozhodovanie vo veci samej. Mimoriadnosť dovolania spočíva v tom, že sa ním sťažovateľ domáha prieskumu už právoplatných rozhodnutí, teda po tom, ako bola sťažovateľova vec už posúdená dvomi súdnymi inštanciami, ktorými sa nastolila pre sťažovateľa právna istota vo veci samej. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno výnimočne (len v osobitne zákonom stanovených prípadoch) napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, smeruje proti rozhodnutiu, ktoré už nadobudlo atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti (III. ÚS 630/2015). S tým je spojená aj rozdielna miera právnej neistoty spojená dĺžkou odvolacieho a dovolacieho konania. Túto skutočnosť zohľadňuje pri svojom rozhodovaní nakoniec aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), ktorý v uznesení týkajúcom sa trestného konania (sp.zn. I. ÚS 99/2023 z 16.2.2023) skonštatoval, že „dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, pričom právna vec sťažovateľa bola právoplatne skončená už rozsudkom krajského súdu (bod 2 tohto uznesenia, pozn.). S tým súvisí aj okolnosť, že miera právnej neistoty sťažovateľa (ako podmienky vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, pozn.) v dovolacom konaní je nepochybne nižšia, ako to je v prípade právnej neistoty v čase, keď nie je právoplatne rozhodnuté (IV. ÚS 169/2022, IV. ÚS 594/2022).“ S odkazom na vyššie uvedené teda

neobstojí stotožňovanie lehoty na rozhodovanie odvolacieho a dovolacieho súdu zo strany disciplinárnej navrhovateľky.

3.1.2. Povaha dovolacieho konania

34. Pokiaľ disciplinárna navrhovateľka v disciplinárnom návrhu prezentovala záver o potrebe oboznámenia sa sudcu s dovolacím spisom v lehote 6 mesiacov od pridelenia veci, a to s odkazom na 3 mesačnú lehotu na začatie konania pri sudcoch okresných súdov, je potrebné uviesť, že nesprávne pochopila podstatu dovolacieho konania. Plynulé začatie konania sudcom okresného súdu v novopridelenej veci totiž nemožno po procesnej stránke vôbec porovnávať s postupom sudcu spravodajcu v dovolacom konaní. Zatiaľ čo sudca okresného súdu má po 3 mesiacoch vykonať prvé procesné úkony, prvým úkonom v dovolacom konaní je samotné rozhodnutie veci. Dovolaciemu súdu je totiž vec predkladaná odvolacím súdom s dovolaním, zabezpečenými vyjadreniami k dovolaniu a s predkladacou správou týkajúcou sa posúdenia procesných podmienok. Sudca spravodajca nasledovne vec študuje a referuje na dovolacom senáte, avšak štúdium spisu a jeho referovanie na poradách dovolacieho senátu sa v dovolacom spise a ani súdnom managemente nezaznamenáva a nevyznačuje. Výčitka disciplinárnej navrhovateľky adresovaná disciplinárne obvinenému sudcovi obsiahnutá na str. 8 disciplinárneho návrhu, podľa ktorej „som toho názoru, že aj sudcovia najvyššej súdnej autority majú mať v rámci organizácie práce ustálené hranice. Nie je udržateľné, aby sudca spravodajca počas jedného roka nemal spis, ktorý má pridelený, aspoň preštudovaný“ preto nie je namieste. Len zo samotného obsahu spisu totiž disciplinárna navrhovateľka nemohla zistiť, či si disciplinárne obvinený ako sudca spravodajca dovolací spis naštudoval a či daná vec už bola preberaná na poradách dovolacieho senátu. Zároveň si disciplinárna navrhovateľka pred podaním disciplinárneho návrhu nevyžiadala od predsedu najvyššieho súdu a ani od disciplinárne obvineného sudcu žiadne vyjadrenie alebo stanovisko. Opätovne je pritom potrebné zdôrazniť, že je zásadný rozdiel medzi tým, ak má sudca okresného súdu po 3 mesiacoch začať vo veci procesne konať a tým, keď ma sudca najvyššieho súdu po lehote 6 mesiacov naštudovať celú trestnú vec obsahujúcu prvostupňové a odvolacie rozhodnutia súdov, podané dovolania a vyjadrenia k nim.²

3.1.3. Judikatórny pohľad a dĺžka dovolacieho konania

35. Vo vzťahu k celkovej dĺžke dovolacieho konania, akceptovanej zo strany disciplinárnej navrhovateľky v lehote do jedného roka, je potrebné poukázať na judikatúru ústavného súdu pri posudzovaní dodržania práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v primeranej lehote (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru). Táto aj v trestných veciach jednak rozlišuje medzi konaním vo veci samej a dovolacím konaním a tiež aj na trestné veci aplikuje rozhodnutia ESLP, podľa ktorých dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15.10.1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17.1.2002, body 64, 65 a 66, IV. ÚS 154/2021, I. ÚS 438/2021). Takýmto spôsobom pritom ústavný súd odôvodnil odloženie ústavnej sťažnosti aj pri dovolacom konaní trvajúcom 15 mesiacov (IV. ÚS 169/2022 z 28.3.2022) či 19 mesiacov (I. ÚS 99/2023 z 16.2.2023).

36. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v primeranej lehote, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 3/00). Pri svojom rozhodovaní ústavný súd posudzuje právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v primeranej lehote z objektívneho pohľadu, pričom v zásade neskúma zavinenie konkrétneho sudcu na

² V tejto súvislosti možno citovať aj rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č.k. 13 Kss 7/2017-110 z 25.4.2018, podľa ktorého „práce soudce je činností navýsost intelektuální a kreativní, která se ze své povahy vzpírá možnosti jakéhokoliv normování, či jiným snahám o stanovení pevných lhůt, v jejichž rámci měl být ten který úkon v řízení učiněn..“

prípadných priet'ahoch a neprihliada ani na objektívne problémy určitého súdu s tým, že v trestných veciach berie do úvahy aj okolnosti vyplývajúce z predsúdneho konania.³

37. Z nálezu sp. zn. III. ÚS 402/2020 z 28.1.2021 (týkajúceho sa skutku V.) dokonca vyplýva, že „za iných okolností by bolo problematické robiť závery o priet'ahoch aj vo vzťahu k dovolaciemu súdu, ktorý koná približne dva roky. Ústavný súd však zohľadnil extrémne dlhý trestný proces trvajúci viac ako trinásť rokov, a tak zohľadnil judikatúru, ktorá nevyníma ani takú okolnosť, ako je celková doba trestného konania vrátane prípravného konania (I. ÚS 100/2017 z 28. 3. 2018, I. ÚS 306/2016 zo 7. 7. 2016, bod 11).“ Z uvedeného je teda zrejmé, že zatiaľ čo ústavný súd v zásade akceptuje dĺžku dovolacieho konania aj dva roky, disciplinárna navrhovateľka takúto dĺžku automaticky vníma už ako disciplinárny priet'ah. Z procesnej logiky by pritom mal vyplývať opačný pomer, keďže ústavný súd neposudzuje zodpovednosť konkrétneho sudcu na dĺžke súdneho konania. Inými slovami absencia objektívnych priet'ahov v súdnom konaní by mala v zásade vylučovať prítomnosť subjektívnych priet'ahov zo strany sudcu. Slovom ústavného súdu (uznesenie sp.zn. I. ÚS 99/2023 z 16.2.2023) „dovolací súd preskúmava rozhodnutie odvolacieho súdu na základe podaného dovolania v intenciách dovolacích dôvodov a robí tak na základe skutočností, ktoré boli zistené a preukázané v celom súdnom konaní, čo znamená, že svoj prieskum zameriava aj na konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo, a tým sa implikuje aj zvýšená faktická a časová náročnosť dovolacieho konania. Z miesta, ktoré zastáva najvyšší súd v hierarchii všeobecných súdov, by malo vyplývať, že najvyšší súd rozhoduje iba v najzásadnejších, spoločensky najvýznamnejších a právne najnáročnejších prípadoch, čo tiež môže znamenať, že aj časový rámec, ktorý najvyšší súd na vydanie rozhodnutia potrebuje, má zodpovedať významu jeho rozhodovania (m. m. I. ÚS 203/2021, I. ÚS 236/2022).“

38. Vzhľadom na to, že pri skutkoch I., III. a IV. dĺžka dovolacieho konania nepresiahla dĺžku dvoch rokov, nebolo možné automaticky akademicky bez ďalšieho skonštatovať, že disciplinárne obvinený sudca v týchto konaniach konal spôsobom zakladajúcim disciplinárnu zodpovednosť, tak ako to vyplýva z disciplinárneho návrhu.

39. Iná je však situácia pri skutku V., pri ktorom by sa mohlo javiť, že nekonanie disciplinárne obvineného sudcu vo veci napriek nálezu ústavného súdu sp.zn. III. ÚS 402/2020 z 28.1.2021 založilo jeho disciplinárnu zodpovednosť. Hoci predmetným nálezom bolo uložené konať bez zbytočných priet'ahov, najvyšší súd rozhodol až po vyše roku od doručenia tohto nálezu, čo nakoniec ako porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v primeranej lehote opätovne skonštatoval aj ústavný súd (nález sp.zn. I. ÚS 92/2022 z 6.4.2022).

3.1.4. Osobitná povaha činnosti sudcu najvyššieho súdu a predsedu jeho kolégia

40. Pokiaľ ide o osobitnú povahu rozhodovania zo strany sudcu najvyššieho súdu, túto je potrebné spojiť s nezastupiteľným miestom najvyššieho súdu v sústave súdov. Najvyšší súd je totiž na vrchole inštančnej a procesnej pyramídy všeobecného súdnictva. Judikatúra najvyššieho súdu plní jedinečnú úlohu pri zjednocovaní rozhodovania súdov a zabezpečovaní s tým spojenej právnej istoty. Najvyšší súd nemožno pritom striktno vnímať len cez optiku súdneho telesa, ale je potrebné v ňom vidieť orgán, ktorý sa súčasne pohybuje sčasti aj na poli vedeckom a akademickom. Právna veda pre svoju životaschopnosť potrebuje dotyk s praxou, pričom postavenie najvyššieho súdu možno vidieť práve v prieniku týchto dvoch oblastí. Tomu nakoniec zodpovedá aj akademický rozmer fungovania

³ Množstvo vecí pridelených sudcovi konajúcemu v tej-ktorej veci, nedostatočné personálne obsadenie sudcovských funkcií nie sú dôvodmi ospravedlňujúcimi objektívne existujúce priet'ahy v konaní. Podľa názoru ústavného súdu nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, a to len v tom prípade, že sa za tým účelom prijali včas a adekvátne opatrenia (mutatis mutandis I. ÚS 39/00, I. ÚS 55/02), inými slovami, otázky množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným priet'ahom v konaní (III. ÚS 14/00). Ústavný súd už tiež vyslovil, že je vecou štátu a organizácie práce súdov, aby sa situácie, ak tomu nebráni žiadna zákonná prekážka, nedochádzalo k zbytočným priet'ahom v konaní. Uplatnenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov nemôže byť zmarené len preto, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov súdu na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty (II. ÚS 52/99).

najvyššieho súdu pretavený predovšetkým do prednáškovej činnosti jeho sudcov v rámci Justičnej akadémie Slovenskej republiky, vedeckých a akademických konferencií, edukačnej činnosti na seminároch krajských súdov, či iných odborných podujatiach, prípadne s tým spojenou publikačnou činnosťou. Vyjadrením práve takéhoto postavenia najvyššieho súdu je aj osoba disciplinárne obvineného sudcu, ktorý sa vo všeobecnosti považuje za autoritu na poli trestného práva, ktorá je činná tak v prednáškovej ako i lektorskej činnosti⁴ a ktorej odborný potenciál paradoxne v čase disciplinárneho konania využívalo aj samotné ministerstvo spravodlivosti v rámci pripravovaných noviel trestných kódexov.

41. Uvedené súčasne znamená, že povinnosťou disciplinárne obvineného ako sudcu najvyššieho súdu a predsedu trestnoprávneho kolégia tohto súdu bolo nielen rozhodovanie v pridelených veciach, ale aj plnenie ďalších súvisiacich úloh organizačného, vzdelávacieho, lektorského, publikačného a iného odborného charakteru. K uvedenej palete povinností je potrebné súčasne pridať aj povinnosti vyplývajúce z plnenia úloh prezidenta Združenia sudcov Slovenska. Vzhľadom na charakter tejto najväčšej slovenskej stavovskej sudcovskej organizácie možno plnenie úloh spojených s výkonom funkcie jej prezidenta vnímať u disciplinárne obvineného sudcu ako autentické plnenie úloh sudcu.⁵

42. Na základe uvedeného nemožno vo vzťahu k disciplinárne obvinenému sudcovi posudzovať jeho postup v príslušných dovolaciach konaniach len čisto teoreticky zohľadňujúc pritom počet pridelených a rozhodnutých vecí za určité obdobie. Disciplinárne obvinený sa ako sudca najvyššieho súdu, predseda jeho trestnoprávneho kolégia a prezident Združenia sudcov Slovenska pri plnení svojich úloh pohybuje medzi viacerými konkurujúcimi povinnosťami. Vo vzťahu k týmto povinnostiam nemožno bez ďalšieho stanoviť ich vnútornú hierarchiu. Určenie priority totiž závisí od konkrétneho prípadu, resp. veci, času a miesta. Tieto skutočnosti pritom disciplinárna navrhovateľka vôbec v disciplinárnom návrhu a ani na ústnom pojednávaní nezohľadnila.

3.2. Nevyhotovenie rozhodnutí

43. Vo vzťahu k druhej skupine skutkov (II. a VI.) týkajúcich sa nevyhotovenia rozhodnutí v zákonnej lehote je potrebné zdôrazniť, že sa nejedná o žiadny „gentlemanský“ delikt, ktorý by bolo možné zhovievavo tolerovať. Vyhodenie už vyhláseného alebo prijatého rozhodnutia musí byť prioritným cieľom aj pre zaťaženého alebo preťaženého sudcu. Pri skutku II., v rámci ktorého sa disciplinárne obvinenému sudcovi vytýka nevyhotovenie rozhodnutia počas 4 mesiacov, sa preto javí spáchanie disciplinárneho deliktu jednoznačným.

44. Inak je tomu ale pri skutku VI. Aj v tomto prípade síce disciplinárne obvinený sudca nevyhotovil súdne rozhodnutie včas, resp. hoci ho mal odovzdať do 21.6.2022, do podania disciplinárneho návrhu (6.9.2022) tak neučinil. Disciplinárne obvinený sudca však argumentoval tým, že za predmetné pochybenie už bol potrestaný, a to písomným napomenutím predsedu najvyššieho súdu sp.zn. Spr 1375/22 z 5.9.2022, čím nastúpili prekážky *res iudicata* a *ne bis in idem* vo vzťahu k nasledujúcemu disciplinárnemu prejednávaniu. Táto argumentácia má svoju nespornú relevanciu. Otáznym sa však javí vyhodnotenie obdobia od 6.9.2022, teda od doručenia disciplinárneho návrhu do 26.9.2022, kedy bol tento disciplinárny návrh doručený disciplinárne obvinenému sudcovi. Znenie § 150 zákona č. 385/2000 Z.z. ustanovuje, že pri posudzovaní disciplinárnej zodpovednosti sudcu sa primerane použije prvá časť Trestného zákona, ak tento zákon neustanovuje inak alebo ak z povahy veci nevyplýva niečo iné. Nevyhotovenie rozhodnutia sudcom v zákonnej lehote má povahu trvácneho deliktu. Ohraničenie

⁴ Disciplinárne obvinený sudca sa v rokoch 2020 až 2022 ako prednášajúci, či lektor zúčastnil štyroch prednášok organizovaných Justičnou akadémiou Slovenskej republiky, deviatich pracovných stretnutí (odborných seminárov) sudcov, prokurátorov, resp. medzirezortných porád, vedeckej konferencie, spoločného stretnutia trestnoprávných kolégií českého a slovenského najvyššieho súdu, siedmich legislatívnych rokovaní na ministerstve spravodlivosti, advokátskych skúšok, zasadnutí Poradnej rady európskych sudcov (CCJE) a Európskej asociácie sudcov atď.

⁵ *Sudcovia majú právo byť členmi národných a medzinárodných asociácií sudcov, ktoré sú poverené ochraňovať poslanie súdnictva v spoločnosti*, čl. 12, MAGNA CHARTA SUDCOV (Základné princípy), Poradná rada európskych sudcov (CCJE).

trváceho deliktu upravuje znenie § 122 ods. 13 Trestného zákona, v zmysle ktorého „ak obvinený pokračuje v konaní, pre ktoré je stíhaný, aj po oznámení vznesenia obvinenia, posudzuje sa také konanie od tohto procesného úkonu ako nový skutok.“ To vo všeobecnosti znamená, že v prípade nevyhotovenia rozhodnutia sudcom sa tento trváci delikt ukončuje momentom doručenia upovedomenia o začatí disciplinárneho konania, prílohou ktorého je aj disciplinárny návrh, disciplinárne obvinenému sudcovi v zmysle § 23 ods. 1 disciplinárneho súdneho poriadku. V danom prípade však došlo k ukončeniu tohto trváceho skutku už momentom vydania a oznámenia písomného napomenutia dňa 5.9.2022. Toto písomné napomenutie má totiž povahu osobitného disciplinárneho opatrenia (§ 117 ods. 7 zákona č. 385/2000 Z.z.), pričom v momente jeho vydania splýva začiatok, ako i ukončenie disciplinárneho konania sui generis. To znamená, že obdobie nevyhotovenia rozhodnutia v čase od 6.9.2022 do 26.9.2022 predstavuje nový skutok. Tento skutok však zjavne nebol obsiahnutý v disciplinárnom návrhu. Logicky sa totiž disciplinárna navrhovateľka pri spisovaní disciplinárneho návrhu dňa 5.9.2022 nemohla domáhať potrestania disciplinárne obvineného za skutok, ktorého sa mal dopustiť až po podaní tohto návrhu v dobe od 6.9.2022 do 26.9.2022. Opačný výklad by bol nielen v rozpore so zásadami elementárnej logicky, ale predstavoval by súčasne extenzívne neprípustný výklad disciplinárnej zodpovednosti v neprospech disciplinárne obvineného sudcu. To znamená, že vo vzťahu ku skutku VI. by nebolo možné proti disciplinárne obvinenému sudcovi vyvodiť disciplinárnu zodpovednosť.

3.3. Nepravdivé informovanie

45. Pokiaľ ide o skutok VII. spočívajúci v nepravdivom informovaní o tom, kde sa nachádza príslušný súdny spis, disciplinárne obvinený sudca logicky prijateľným spôsobom vysvetlil tak, že sa jednalo o chybu pri vyhotovovaní jedného prípisu, ktorý bol následne s totožnou rozhodnou časťou rozoslaný trom rôznym adresátom. Ak disciplinárne obvinený omylom miesto slova „bude“ uviedol slovo „je“, a to v časovom strese tesne pred čerpaním dovolenky, potom takýto ľudský omyl nemožno vyhodnotiť ako disciplinárne previnenie a už tobôž nie ako závažné disciplinárne previnenie týkajúce sa porušenia povinnosti spĺňať predpoklady sudcovskej spôsobilosti po celý čas trvania funkcie sudcu podľa § 116 ods. 2 písm. i) zákona č. 385/2000 Z.z. Opačný postup by bol jednoznačne rozporný s vnímaním disciplinárneho konania cez prizmu proporcionality a subsidiarity ako prostriedku ultima ratio.

4. Vyhodnotenie skutkov

46. Na podklade uvedeného preto disciplinárny senát dospel k záveru, že skutkami II. a V. sa disciplinárne obvinený sudca mohol dopustiť disciplinárnych previnení. Predpokladom rozhodnutia o vine disciplinárne obvineného sudcu a uložení disciplinárneho opatrenia by však bol záver o tom, že na danú vec nemožno aplikovať závery rozhodnutia ESLP vo veci Todorová proti Bulharsku.

IV.

Porovnanie s rozhodnutím ESLP vo veci Todorová proti Bulharsku

47. Disciplinárny senát následne vykonal komparáciu skutkových a právnych okolností vyplývajúcich z veci Todorová proti Bulharsku a prejednávanej veci, a to vo vzťahu k skutočnostiam týkajúcim sa:

1. postavenia dotknutých sudcov,
2. realizácie slobody prejavu,
3. iniciácie disciplinárneho konania,
4. povahy vytýkaných skutkov,
5. uloženej alebo navrhovanej (hroziacej) sankcie,
6. odstrašujúceho účinku,
7. charakteru dominantného cieľa,
8. relevancie ďalších skutočností.

1. Postavenie dotknutých sudcov

48. Miroslava Todorová (ďalej len „sudkyňa Todorová“) bola v čase svojho disciplinárneho konania trestnou sudkyňou odvolacieho súdu v Sofii a prezidentkou najväčšej sudcovskej organizácie v Bulharsku.

49. Disciplinárne obvinený sudca je sudcom najvyššieho súdu, predsedom jeho trestnoprávneho kolégia a súčasne od 17.6.2021 prezidentom najväčšej sudcovskej organizácie v Slovenskej republike - Združenia sudcov Slovenska, pričom od roku 2019 bol podpredsedom sekcie Združenia sudcov Slovenska pri najvyššom súde. Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ ide o postavenie prezidenta najväčšej sudcovskej organizácie, je disciplinárne obvinený v ekvivalentnej pozícii, ako bola sudkyňa Todorová. Skutočnosť, že disciplinárne obvinený sudca súčasne ako predseda trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu stojí v „čele trestnoprávnej jurisprudencie“ znamená, že jeho prípadné disciplinárne potrestanie by malo výraznejší, resp. minimálne porovnateľný difamačný dopad, ako tomu bolo u sudkyne Todorovej, ktorá bola nakoniec potrestaná dvojročným dočasným preložením na nižší súd.

2. Realizácia slobody prejavu

50. Sudkyňa Todorová z pozície prezidentky najväčšej sudcovskej organizácie verejne kritizovala činnosť Najvyššej súdnej rady a zásahy výkonnej moci do živých konaní (bod 146 rozhodnutia), proces menovania predsedov súdov na odvolacom súde v Sofii a na mestskom súde v Sofii, ako aj politiku Najvyššej súdnej rady v oblasti menovania a nedostatok nezávislosti súdnictva vo všeobecnosti (bod 149 rozhodnutia).

51. Disciplinárne obvinený sudca ako sudca a následne aj ako prezident Združenia sudcov Slovenska verejne kritizoval uskutočňovanú reformu súdnictva, ako i s ňou spojenú novú „súdnú mapu“. Práve na základe jeho osobnej žiadosti z 4.11.2020 bolo k reforme súdnictva zo strany Poradnej rady európskych sudcov (CCJE) dňa 9.12.2020 prijaté kritické stanovisko. Na žiadosť Združenia sudcov Slovenska prijala kritickú rezolúciu k reforme súdnictva aj Európska asociácia sudcov (EAJ) dňa 2.9.2021. Združenie sudcov Slovenska sa tiež aktívne zúčastnilo medzirezortného pripomienkového konania a jeho pripomienky v rámci neho alebo pripomienky adresované priamo poslancom (list z 4.2.2022) mali v rámci legislatívneho procesu za následok viacero zmien, s ktorými disciplinárna navrhovateľka nesúhlasila. Aj po schválení súdnej mapy pokračovalo Združenie sudcov Slovenska so svojou kritikou a listom z 4.7.2022 oslovilo viaceré subjekty nadané aktívnou legitimáciou podať návrh na ústavný súd o súlade právnych predpisov, ktorý nakoniec bol aj skupinou poslancov podaný a následne v plnom rozsahu ústavným súdom prijatý na ďalšie konanie (uznesenie sp.zn. PL. ÚS 18/2022-35 z 13.12.2022). Disciplinárne obvinený sudca sa zároveň 18.9.2022 zúčastnil zasadnutia Európskej asociácie sudcov (EAJ) v Tel Avive, výsledkom ktorého bolo ďalšie kritické vyhlásenie tejto organizácie k novej „súdnej mape“. Nemožno nespomenúť, že práve nová „súdna mapa“ bola fundamentom reformy súdnictva presadzovaného disciplinárnou navrhovateľkou, pričom predmetom kritiky zo strany Združenia sudcov Slovenska bol nielen obsah tejto reformy, ktorý sa v prijatom výsledku zásadne líši od jej pôvodného návrhu, ale i spôsob jej prijatia v parlamente, v rámci ktorého disciplinárna navrhovateľka ako zástupkyňa navrhovateľa (vlády) v druhom čítaní iniciovala podstatnú zmenu predkladaného návrh zákona.

52. Z uvedeného je zrejmé, že disciplinárne obvinený sudca sa podobne ako sudkyňa Todorová verejne kriticky vyjadroval k otázkam všeobecného záujmu týkajúcich sa súdnictva a jeho reformy. Zároveň kroky uskutočnené disciplinárne obvineným sudcom možno hodnotiť ako „razantnejšie“, pretože svojím postupom zabezpečil, že sa rovnako kriticky k vytýkaným otázkam spojených s reformou súdnictva vyjadrili aj ďalšie subjekty na národnej alebo medzinárodnej úrovni, čo minimálne znamenalo a znamená reputačné riziko spojené s prijatou reformou súdnictva a novou „súdnou mapou“. Zároveň prebiehajúce konanie pred ústavným súdom o súlade právnych predpisov týkajúce sa novej „súdnej mapy“ môže mať pre jej implementáciu a aplikáciu „fatálne následky“.

3. Iniciácia disciplinárneho konania

53. V prípade sudkyne Todorovej bolo disciplinárne konanie následkom pochybení, ktoré boli zistené pri kontrole všetkých sudcov trestného úseku Mestského súdu v Sofii (bod 159 rozhodnutia). Tieto kontroly boli súčasťou opatrení prijatých bulharskými orgánmi, s cieľom zabezpečiť dodržiavanie lehôt v konaniach, a teda dosiahnuť zlepšenie riadneho fungovania justície (bod 164 rozhodnutia).

54. Pri disciplinárne obvinenom sudcovi sa disciplinárna navrhovateľka nedozvedela o jeho pochybeniach na podklade komplexnejšej (neadresnej) kontroly, ale na základe podnetu sudcu V.. Sudca V., hoci nebol členom senátu ani v jednej z trestných vecí, ktorých sa týkajú skutky opísané v skutkovej vete rozhodnutia, sa priamo obrátil na disciplinárnu navrhovateľku s tým, že svojim podnetom sleduje riadne rozhodovanie trestnoprávneho kolégia, pričom sa neobracia na predsedu najvyššieho súdu, ktorý nemá záujem danú vec riešiť. Z uvedeného sa dôvodne javí, že hlavným cieľom daného sudcu bolo dosiahnuť potrestanie disciplinárne obvineného sudcu a nie odstránenie vytýkaných pochybení, pretože k tomu ministerka spravodlivosti nemá príslušné kompetencie. Sudca V. pritom súčasne spochybnil i výkon riadiacej funkcie zo strany predsedu najvyššieho súdu, ktorého obvinil z neriešenia vzniknutej situácie. Prípady, kedy sa sudca domáha disciplinárneho stíhania sudcu s vyššou sudcovskou funkciou na tom istom súde a na tento účel sleduje jeho rozhodovanie v súdnom manažmente vo veciach, kde sám nie je zákonným sudcom, je nesporne *sui generis*.

55. Smerodajným v kontexte s prejednávanou vecou je ale to, že disciplinárna navrhovateľka nedala predsedovi najvyššieho súdu alebo disciplinárne obvinenému sudcovi možnosť vyjadriť sa k podnetu sudcu V., resp. k zisteným skutočnostiam, a bez ďalšieho podala disciplinárny návrh na disciplinárne obvineného sudcu. Disciplinárna navrhovateľka pritom vôbec nereagovala na sudcom V. namietanú nečinnosť predsedu najvyššieho súdu týkajúcu sa riešenia danej situácie.

56. Z vyjadrenia ministerstva spravodlivosti z 11.5.2023 pritom vyplýva, že pri podávaní disciplinárnych návrhov voči iným sudcom najvyššieho súdu, disciplinárna navrhovateľka dávala možnosť dotknutému sudcovi vyjadriť sa k veci ešte pred podaním návrhu len výnimočne.⁶ Zo samotného obsahu dovolacích spisov pritom nemohli byť disciplinárnej navrhovateľke zrejmé všetky rozhodné skutočnosti, ktoré následne vytýkala v disciplinárnom návrhu (napr. prebiehajúce štúdium spisu alebo porady dovolacieho senátu). Vyžiadanie si vyjadrenia, resp. stanoviska je pritom bežným postupom ústavného súdu, ktorý dĺžku konania pritom preskúmava z objektívnej stránky a explicitne nezisťuje subjektívne zavinenie zo strany konajúceho sudcu.

57. Zároveň podľa disciplinárne obvineného sudcu bolo v čase podania disciplinárneho návrhu na najvyššom súde viacero odvolacích a dovolacích konaní, v ktorých nebolo rozhodnuté v lehotách rovnakých alebo dlhších než v tých veciach, ktoré mu kladie disciplinárna navrhovateľka za vinu.

58. Z uvedeného porovnania sa preto núka záver, že iniciácia disciplinárneho konania proti disciplinárne obvinenému sudcovi (najmä z dôvodu cielenosti podnetu sudcu V.) bola minimálne porovnateľná s prípadom sudkyne Todorovej.

4. Povaha vytýkaných skutkov

59. Sudkyňi Todorovej bolo v rámci disciplinárneho konania vyčítané včasné nevyhotovenie súdnych rozhodnutí a to v dvoch veciach, keď nevyhotovila rozhodnutie v prvom prípade po dobu jedného roka a jedenástich mesiacov a v druhom prípade počas dvoch rokov a jedenástich mesiacov (bod 48 rozhodnutia). ESLP pritom bral do úvahy aj to, že tieto prieťahy boli spôsobilé viesť k zastaveniu trestných stíhaní z dôvodu premlčania (bod 167 rozhodnutia). Z procesnej logiky je pritom zrejmé, že sudkyňa Todorová sa uvedeného konania dopustila vo vzťahu k prebiehajúcemu trestnému odvolaciemu konaniu.

⁶ Z troch sudcov najvyššieho súdu, na ktorých podala disciplinárna navrhovateľka disciplinárny návrh, si vyžiadala pred jeho podaním vyjadrenie k veci len od jedného sudcu.

60. Naproti tomu všetky skutky, ktoré kladie disciplinárna navrhovateľka za vinu disciplinárne obvinenému sudcovi (logicky) vrátane skutkov II. a V., sa týkajú priebehu dovolacieho konania, teda konania o mimoriadnom opravnom prostriedku, keď je už o vine, či nevine právoplatne rozhodnuté. Zároveň následkom daných skutkov v žiadnom prípade nemohlo byť prípadné premlčanie trestného stíhania. To znamená, že skutky II. a V., pri ktorých sa javí, že sa nimi disciplinárne obvinený sudca mohol dopustiť disciplinárneho previnenia, predstavovali prietahy oveľa kratšie a tým aj skutky neporovnateľne menej závažné, než tie, ktorých sa dopustila sudkyňa Todorová. Disciplinárna navrhovateľka pritom nezobrala do úvahy, že v čase dovolacích konaní došlo ku pandémie COVID a nezohľadnila ani dlhodobu zlú personálnu situáciu na trestnoprávnom kolégiu najvyššieho súdu, keďže si vôbec nevyžiadala vyjadrenie, resp. stanovisko od predsedu najvyššieho súdu alebo disciplinárne obvineného sudcu.

5. Uložená a navrhovaná (hroziaca) sankcia

61. Sudkyňa Todorová bola v konečnom dôsledku potrestaná (predovšetkým) preložením na súd nižšieho stupňa na 2 roky,⁷ pričom EŠLP pri svojom rozhodovaní zohľadnil aj skutočnosť, že najprv bolo Najvyššou súdnou radou právoplatne rozhodnuté o zániku jej sudcovskej funkcie a až po vyše roku Najvyšší správny súd toto rozhodnutie zrušil, pričom po túto dobu menovaná nevykonávala funkciu sudcu.

62. V prejednávanej veci disciplinárna navrhovateľka navrhla uložiť disciplinárne obvinenému sudcovi disciplinárne opatrenie - zníženie funkčného platu sudcu o 50 percent na obdobie 3 mesiacov. Vo vzťahu k navrhovanej sankcii je ale potrebné zohľadniť aj ďalšie súvisiace skutočnosti. Predovšetkým je to určité „nafúknutie počtu skutkov“, keď disciplinárna navrhovateľka na podklade svojich akademických úvah o prijateľnosti rozhodovania v dovolacom konaní len v rámci jednoročnej lehoty bez ďalšieho namietala prietahové konanie disciplinárne obvineného sudcu v dovolacích konania pri skutkoch I., III. a IV., resp. ľudský omyl pri vyhotovovaní prípisu spojila s porušením povinnosti splňať predpoklady sudcovskej spôsobilosti pri skutku VII. Na takýto postup následne nadväzovala aj právna „nadkvalifikácia“ skutkov. Jej najlepším dôkazom je kvalifikovanie prietahového konania v skutku I. za závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. f) zákona č. 385/2000 Z.z. Hoci pri odôvodňovaní svojho disciplinárneho návrhu disciplinárna navrhovateľka priamo odkazovala na judikatúru najvyššieho správneho súdu (viď str. 8), v tomto prípade túto odignorovala, pretože z ustálenej judikatúry disciplinárnych senátov najvyššieho správneho súdu jednoznačne vyplýva, že pokiaľ podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z.z. je disciplinárnym previnením samotný prietah (referujúc na ustanovenie § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z. ukládajúce sudcovi povinnosť konať plynulo bez zbytočných prietahov), tak ustanovenie § 116 ods. 2 písm. f) zákona č. 385/2000 Z.z. je koncipované tak, že prietah je následkom iného zavineného konania sudcu, ktoré je závažným disciplinárnym previnením a teda toto ustanovenie nemá slúžiť na postihovanie prietahov „vyššej intenzity“ (napr. rozhodnutie sp.zn. 32D 4/2021 z 31.3.2022).⁸ Rovnaký záver sa pritom núka aj vo vzťahu ku právnej kvalifikácii skutku VII.,

⁷ Proti sudkyňi Todorovej boli formálne vedené dve disciplinárne konania. V prípade prvého disciplinárneho konania (n.9/2011) sa mala dopustiť prietahov pri vyhlasovaní rozsudkov a vyhotovovaní odôvodnenia rozhodnutí (bod 22 rozhodnutia). Konečnou sankciou bolo zníženie platu o 15 % na obdobie 2 rokov (bod 38 rozhodnutia). V prípade druhého disciplinárneho konania (n.3/2012) boli tri disciplinárne návrhy boli spojené do spoločného konania a sudkyňi Todorovej bolo kladené za vinu, že mala dať pokyn na nesprávny zápis údajov do elektronického registra súdu a mala sa taktiež dopustiť značných prietahov pri vyhotovovaní odôvodnenia rozhodnutí (bod 32 rozhodnutia). Konečnou sankciou bolo preradenie sudkyne Todorovej na súd nižšieho stupňa (okresný súd) počas obdobia 2 rokov (bod 59 rozhodnutia). EŠLP súhrnne skutok vymedzil v bode 157 rozhodnutia ako „*neplnenie pracovných povinností, a to najmä omeškania s vypracovaním odôvodnení rozhodnutí*“ a taktiež v bode 167 rozhodnutia ako „*neplnenie pracovných povinností v podobe značných, nahromadených prietahov pri vybavovaní vecí - prietahy spôsobilé viesť k zastaveniu trestných stíhaní z dôvodu premlčania.*“

⁸ Je totiž nevyhnutné rozlišovať na jednej strane medzi porušením povinnosti sudcu podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z. „*konať plynulo bez zbytočných prietahov*“ majúcej za následok naplnenie disciplinárneho

ktorý disciplinárna navrhovateľka vyhodnotila ako závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. i) zákona č. 385/2000 Z.z. Takáto právna „nadkvalifikácia“ skutkov pritom fakticky zabránila disciplinárne obvinenému sudcovi zvážiť možnosť uzatvoriť dohodu o vine a disciplinárnom opatrení. Zároveň je potrebné zdôrazniť aj to, že prípadné uznanie disciplinárne obvineného sudcu vinným zo spáchania akéhokoľvek závažného disciplinárneho previnenia, by malo za následok nastúpenie hrozby „vylúčenia z talára“ v dôsledku prípadného následného disciplinárneho konania s odkazom na znenie § 116 ods. 3 písm. b) zákona č. 385/2000 Z.z., podľa ktorého závažným disciplinárnym previnením nezlučiteľným s funkciou sudcu je spáchanie závažného disciplinárneho previnenia napriek tomu, že už sudcovi bolo za závažné disciplinárne previnenie uložené disciplinárne opatrenie.

63. Na základe uvedeného možno skonštatovať, že uložená sankcia v prípade sudkyne Todorovej a navrhovaná, resp. hroziaca sankcia v prípade disciplinárne obvineného sudcu sú porovnateľné, zohľadňujúc pritom aj výrazne vyšší difamačný dopad na disciplinárne obvineného sudcu vzhľadom na ním zastávanú funkciu predsedu trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu.

6. Odstrašujúci účinok

64. Ďalšou skutočnosťou, s ktorou sa musí disciplinárny senát pri svojom rozhodovaní vypoariadať, je, či prípadné disciplinárne potrestanie disciplinárne obvineného sudcu by vo vzťahu k ním prezentovaným kritickým vyjadreniam z pozície prezidenta Združenia sudcov Slovenska nemalo neprímeraný odrádzajúci (odstrašujúci, či zmrazujúci) účinok tzv. „chilling effect“ na slobodu prejavu v kontexte rozhodovacej činnosti ESLP, t. j. či pod vplyvom rozhodnutia disciplinárneho senátu v tejto veci nemôže nastať negatívny efekt, keď by z dôvodu hrozby postihu došlo k nežiaducemu tlmeniu diskusie na témy verejného záujmu.

65. Vo veci sudkyne Todorovej ESLP uviedol, že jej odvolanie z funkcie a okamžitý výkon tejto sankcie mali nepochybne odstrašujúci účinok tak na sťažovateľku, ako aj na ostatných sudcov, keďže ich odrádzali od vyjadrovania kritických názorov na činnosť Najvyššej súdnej rady alebo všeobecne, na otázky týkajúce sa nezávislosti súdnictva (bod 176 rozhodnutia). Pokiaľ disciplinárny senát dospel vyššie k záveru, že konečná sankcia, ktorá bola sudkyňi Todorovej uložená, je vo svojich účinkoch porovnateľná so sankciou, ktorej uloženie navrhuje disciplinárne obvinenému sudcovi disciplinárna navrhovateľka, je potrebné dospieť k obdobnému záveru aj vo vzťahu k prítomnosti odstrašujúceho účinku. Inými slovami, prípadné disciplinárne potrestanie disciplinárne obvineného sudcu aj len za skutky vymedzené v bodoch II. a V., by vo svojich následkoch nesporne viedlo k tlmeniu verejnej diskusie týkajúcej sa otázok verejného záujmu napr. v oblasti súdnictva a jeho reforiem. Prípadným nositeľom kritickým myšlienok by sa totiž núkalo riziko, že svojimi prejavmi môžu upútať pozornosť oponenta, ktorý, ak je nositeľom disciplinárnej návrhovej legitímácie, môže na nich upriamiť svoj následný záujem. Logickou by sa pritom javila obava, že ak bol potrestaný sudca W. L., T. R. M. V. E. T. A. L. L., tým skôr by mohlo dôjsť k potrestaniu „radového“ sudcu. Súčasne je potrebné zdôrazniť, že posudzovanie odstrašujúceho účinku nemá exaktne merateľné hranice, ale je posudzovaním eventuality novej obavy.

7. Charakter dominantného cieľa

66. ESLP vo vzťahu k čl. 18 Dohovoru vo veci Todorová proti Bulharsku skonštatoval, že „195. Právo alebo sloboda môže byť niekedy obmedzená iba na dosiahnutie Dohovorom neupraveného cieľa. Takisto je však možné, že obmedzenie bude použité na cieľ upravený Dohovorom a súčasne na cieľ, ktorý Dohovor nestanovuje, tzn. že bude sledovať pluralitu cieľov (Merabishvili, už citovaný, § 292). Pri stanovení všeobecných princípov výkladu článku 18, Súd v tomto rozsudku zvážil možnosť

previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z.z. spočívajúceho v „*zavinenom nesplnení alebo porušení povinností sudcu*“ a na strane druhej v „*zavinenom konaní, ktoré má za následok prieťahy v konaní*“ podľa § 116 ods. 2 písm. f) zákona č. 385/2000 Z.z., ktoré spočíva v porušení inej povinnosti sudcu, až následkom ktorej sú vzniknuté prieťahy (rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 32D/8/2022 z 7.12.2022).

situácie, keď predmetné obmedzenia sledovali «pluralitu cieľov,» a prispôbil svoje zdôvodnenia tak, že určil kritérium, na základe je možné zistiť, či dominujúcim cieľom je skrytý cieľ, alebo cieľ súladný s Dohovorom. ...

199. Súd preto zastáva názor, že obmedzenie môže byť zlučiteľné s normatívnym ustanovením Dohovoru, ktoré toto obmedzenie pripúšťa, ak sleduje jeden z cieľov uvedených v tomto ustanovení, avšak zároveň byť aj v rozpore s článkom 18, a to z toho dôvodu, že primárne je zamerané na iný, Dohovorom neupravený cieľ, inými slovami, z dôvodu, že tento iný cieľ dominuje. Naopak, ak je cieľ predpokladaný Dohovorom hlavným cieľom, obmedzenie nie je v rozpore s článkom 18, hoci sleduje aj iný cieľ (tamže, § 305).

200. Určenie cieľa, ktorý v danej veci dominuje, závisí od celkových okolností prípadu. Pri posúdení tejto otázky Súd zohľadní povahu a mieru odsúdeniahodnosti Dohovorom neupraveného cieľa, ktorý bol v danej veci údajne sledovaný. Zároveň vezme na zreteľ, že účelom Dohovoru je chrániť a presadzovať ideály a hodnoty demokratickej spoločnosti riadenej princípmi právneho štátu (tamže, § 307).“

67. Zjednodušene povedané dominujúcim cieľom na obmedzenie práva alebo slobody nemôže byť taký cieľ, ktorý Dohovor ako dôvod obmedzenia nepripúšťa.

68. Sudkyňa Todorová v konaní pred ESLP (bod 189 rozhodnutia) namietala, že „disciplinárne konania vedené proti nej predstavujú skrytú sankciu za jej činnosť v prospech reformy modelu správy v rámci systému súdnictva.“ ESLP následne skonštatoval, že disciplinárne konania proti danej sudkyňi začali „na pozadí búrlivých diskusií v spoločnosti, ktoré sa týkali nezávislosti a efektivity justície, najmä pokiaľ ide o riešenie prípadov vo veciach organizovanej trestnej činnosti, a že medzi združením sudcov, ktoré sťažovateľka zastupovala na jednej strane a výkonnou mocou na strane druhej, prebiehala polemika“, pričom poukázal na kritické prejavy ministra vnútra (bod 206 rozhodnutia). ESLP považoval tieto zistenia za postačujúce pre záver, že disciplinárne konanie a potrestanie sudkyne Todorovej sledovalo aj cieľ potrestať ju za kritické postoje prezentované z pozície predsedníčky sudcovskej organizácie, čo predstavovalo cieľ Dohovorom neupravený (bod 207). Predovšetkým vzhľadom na postupnosť udalostí, keď disciplinárne potrestanie sudkyne Todorovej nasledovalo po jej ostrých kritických vyjadreniach, dospel ESLP k záveru (bod 208 rozhodnutia), že „primárnou motiváciou realizovaných kontrol bola vôľa potrestať sťažovateľku, a nie legitímna obava o nápravu nadmerných prietahov v súdnych konaniach.“

69. Zhodné body ako vo veci sudkyne Todorovej však možno vidieť aj v prejednávanej veci. Predovšetkým je potrebné zdôrazniť, že disciplinárne obvinený sudca ako sudca a T. A. L. L. kontinuálne v rokoch 2020 až 2022 kritizoval reformu súdnictva a prípravu novej „súdnej mapy“.

70. Za ekvivalent mediálnych útokov bulharského ministra vnútra na sudkyňu Todorovú možno vyhodnotiť list predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky z 15.12.2020 adresovaný prezidentke Poradnej rady európskych sudcov (CCJE) v reakcii na žiadosť disciplinárne obvineného sudcu z 4.11.2020, v ktorom bol disciplinárne obvinený sudca „obvinený“ z „pokusu o spoluprácu“ s osobami podozrivými z trestnej činnosti.

71. Kritické prejavy disciplinárne obvineného k reforme súdnictva a novej „súdnej mape“ gradovali práve v prvom polroku 2022, pričom jeho aktivita vo svojej podstate kulminovala listom z 4.7.2022, ktorým oslovil príslušné oprávnené subjekty na podanie návrhu na ústavný súd o súlade právnych predpisov vo vzťahu k právnej úprave týkajúcej sa novej „súdnej mapy“. Takýto návrh na ústavný súd bol následne skupinou poslancov aj dňa 26.8.2022 podaný (Rvp 1986/2022).

72. Následne 6.9.2022 bol disciplinárnou navrhovateľkou podaný na disciplinárne obvineného sudcu disciplinárny návrh. Z hľadiska časového kontextu je potrebné upriamiť pozornosť na to, že disciplinárna navrhovateľka podala disciplinárny návrh jeden deň po podaní (ohlásení) svojej demisie. Vzhľadom na to, že táto demisia bola prezidentkou Slovenskej republiky prijatá až 13.9.2022, bol síce daný disciplinárny návrh podaný (ešte) oprávneným subjektom, avšak z okolností veci je zrejmé, že sa vymyká tomu, čo možno vo všeobecnosti považovať za bežnú agendu „ministra v demisii“. Podanie

disciplinárneho návrhu, pri ktorom nehrozí uplynutie zákonom ustanovenej lehoty na jeho padanie (§ 14 disciplinárneho súdneho poriadku), voči sudcovi W. L., T. M. V. E. T. A. L. L., nesie so sebou aj určitú zodpovednosť disciplinárneho navrhovateľa, ktorú však disciplinárna navrhovateľka v danom prípade v plnom rozsahu prenechala na svojho nástupcu.

73. V tejto súvislosti možno pritom dať do pozornosti aj aktuálne rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 30 Cdo 1072/2022 z 10.3.2023, v zmysle ktorého zjavne nedôvodné alebo šikanózne podanie disciplinárneho návrhu môže mať povahu nesprávneho úradného postupu. Disciplinárny senát nehovorí, že tomu bolo tak aj v prejednávanej veci, avšak disciplinárny navrhovateľ nemôže dopredu vedieť, ako sa s jeho disciplinárnym návrhom vysporiada disciplinárny súd.

74. Z vyššie uvedených okolností sa preto rozumne javí, že dominujúcim cieľom podania disciplinárneho návrhu proti disciplinárne obvinenému sudcovi bolo sankcionovať ho za kritické vyjadrenia týkajúce sa súdnej reformy a novej „súdnej mapy“. Predstava, že pri disciplinárnom trestaní disciplinárny navrhovateľ viac či menej výslovne uvedie, že toto je vlastne reakciou na kritické prejavy disciplinárne obvineného sudcu, je značne insitná a trvanie na explicitnom preukázaní takejto reakcie by vo svojej podstate viedlo ku ignorovaniu rozhodnutia ESLP vo veci Todorová proti Bulharsku.

75. V tejto súvislosti však možno poukázať na reakciu bývalej ministerky spravodlivosti (disciplinárnej navrhovateľky) z 18.4.2023 na argumentáciu disciplinárne obvineného sudcu rozhodnutím ESLP vo veci Todorová proti Bulharsku, ktorá ju označila za skrývanie sa „za výhovorky o revanšoch a kritike. Toto je nenáležité, ale aj nečestné a neseriózne, osobitne od človeka v jeho funkcii, ktorý by mal byť v každej situácii vzorom pre ostatných sudcov.“⁹ Takáto reakcia totiž svedčí o jej určitej animozite k disciplinárne obvinenému sudcovi.

8. Relevancia ďalších skutočností

76. Vo vzťahu ku komparácií a prípadnej aplikácií záverov vyplývajúcich z rozhodnutia ESLP vo veci Todorová proti Bulharsku sa javí potrebným osobitne sa vysporiadať aj so skutočnosťami, ktoré nastali síce po podaní disciplinárneho návrhu, ale črtá sa v nich relevantnosť pre rozhodnutie v prejednávanej veci. Týmto skutočnosťami sú (i) zmena na poste ministra spravodlivosti dňa 13.9.2022 a (ii) podanie disciplinárneho návrhu dňa 30.11.2022 na disciplinárne obvineného sudcu zo strany predsedu najvyššieho súdu (sp.zn. 31D/25/2022).

77. Pokiaľ ide o vymenovanie nového ministra spravodlivosti, tak je potrebné zdôrazniť, že pri zmene na poste ministra pri trvaní tej istej vlády platí v zásade „režim continuity“, čo vo vzťahu k disciplinárnym návrhom podaným ministrom spravodlivosti v podstate znamená, že dôvodnosť už podaných a ešte nerozhodnutých disciplinárných návrhov sa opakovane spätne nepreskúmava.

78. Vo vzťahu k disciplinárnemu návrhu predsedu najvyššieho súdu treba upriamiť pozornosť na inú osobu disciplinárneho navrhovateľa a absenciu kontextu tohto návrhu s realizovanou slobodou prejavu disciplinárne obvineného sudcu k otázkam reformy súdnictva a novej „súdnej mapy“.

79. Opätovne je namieste akcentovať, že v prejednávanej veci nebolo sporné, či sa disciplinárne obvinený dopustil konaní uvedených v skutkovej vete rozhodnutia, ale či vo vzťahu k týmto skutkom, resp. niektorým z týchto skutkov, možno s odkazom na rozhodnutie ESLP vo veci Todorová proti Bulharsku vyvodiť proti disciplinárne obvinenému sudcovi disciplinárnu zodpovednosť.

80. Právne irelevantné je aj to, že vo veci sudkyne Todorovej o jej disciplinárnom potrestaní rozhodovala Najvyššia súdna rada, ktorej rozhodnutia preskúmaval bulharský najvyšší správny súd. V slovenskom právnom systéme o disciplinárnom potrestaní sudcu rozhoduje priamo najvyšší správny

⁹ <https://dennikn.sk/minuta/3332275/>

súd, ktorý je povinný aplikovať judikatúru ESĽP. Skutočnosť, že sudkyňa Todorová bola v názorovom strete najmä s Najvyššou súdnou radou je plne ekvivalentná so situáciou existencie obdobného názorového stretu medzi disciplinárne obvineným sudcom a disciplinárnu navrhovateľkou.

V. Záver

81. Porovnaním skutkových a právnych skutočností vyplývajúcich z rozhodnutia ESĽP vo veci Todorová proti Bulharsku a z dokazovania v prejednávanej veci možno skonštatovať, že tieto sú v zásade porovnateľné. Samozrejme, že žiadne dve súdne veci nie sú nikdy úplne totožné a nie je tomu tak ani v tomto prípade. Dôležité však je, že obe veci sa vzájomne skutkovými a právnymi skutočnosťami prekrývajú v takom rozsahu, že závery ESĽP týkajúce sa porušenia čl. 10 a čl. 18 Dohovoru, resp. obmedzenia slobody prejavu, odstrašujúceho účinku a dominujúceho cieľa vyplývajúce z rozhodnutia ESĽP vo veci Todorová proti Bulharsku možno v plnom rozsahu aplikovať aj na prejednávanú vec. Takémuto záveru nakoniec svedčí uplatnenie ďalších dvoch výkladových postupov spojených s povahou prejednávanej veci. Prvým je aplikácia zásady in dubio pro reo s odkazom na subsidiárne uplatnenie Trestného poriadku (§ 4 disciplinárneho súdneho poriadku). Druhým postupom je nevyhnutnosť extenzívneho výkladu slobody prejavu a jej ochrany ako základného práva a piliera demokracie.

82. Je úplne zrejmé, že disciplinárna navrhovateľka bola strojkyňou najväčšej a najambicióznejšej reformy súdnictva od roku 1989 a disciplinárne obvinený sudca v rámci svojej personifikácie so Združením sudcov Slovenska bol jej najhlasnejším a zo svojej pozície sudcu W. L. E. T. M. V. zrejme aj najfundovanejším kritikom. Disciplinárny senát zdôrazňuje, že v žiadnom prípade nehodnotí a ani hodnotiť nemôže, kto v tomto „ideovom súboji“ mal laicky povedané „pravdu“, avšak poukazuje na to, že odborne znala osoba ale i právny laik by mohli rozumne vnímať podaný disciplinárny návrh vo všetkých jeho opísaných súvislostiach a konotáciách ako určitú formu pokračovania uvedeného súboja. Sloboda prejavu a názorový pluralizmus sú tým, čo by nás malo definovať ako slobodnú a demokratickú spoločnosť. Čo i len pripustenie možnosti, že disciplinárne konanie by sa (opäť raz) mohlo stať prostriedkom na trestanie názorových oponentov z radov sudcov v otázkach verejného záujmu týkajúceho sa súdnictva, by však bolo popretím materiálneho právneho štátu, nezávislosti sudcov ale i disciplinárneho konania ako spravodlivého súdneho procesu. Tento záver sa súčasne nemá vykladať v tom zmysle, že bráni možnosti stížania sudcu za neplnenie pracovných povinností po tom, čo uplatnil svoje právo na slobodu prejavu, ak neexistuje žiadne podozrenie o tom, že toto stížanie bolo vedené ako forma odplaty za výkon tohto základného práva (viď bod 180 rozhodnutia ESĽP vo veci Todorová proti Bulharsku).

83. Na základe uvedeného dospel disciplinárny senát k záveru, že disciplinárne konanie vedené proti disciplinárne obvinenému sudcovi a s ním spojené hroziace sankcie a následky, by predstavovali zásah do výkonu jeho práva na slobodu prejavu, ktorý by nebol nevyhnutný v demokratickej spoločnosti v záujme legitímnych cieľov uvedených v článku 10 Dohovoru.

84. Disciplinárny senát preto rozhodol o oslobodení disciplinárne obvineného sudcu.

85. Pri právnej kvalifikácii dôvodu oslobodenia musel disciplinárny senát zohľadniť skutočnosť, že žiaden z dôvodov oslobodenia vymedzených v § 34 ods. 2 disciplinárneho súdneho poriadku sa v plnom rozsahu nehodí na prejednávanú vec. Keďže však uplatnenie rozhodnutia ESĽP vo veci Todorová proti Bulharsku má za následok nemožnosť vyvedenia disciplinárnej zodpovednosti za skutok, ktorý by inak bol disciplinárnym previnením, dospel disciplinárny senát k záveru, že analogicky „najbližším“ dôvodom pre oslobodenie disciplinárne obvineného sudcu je ustanovenie § 34 ods. 2 písm. b) disciplinárneho súdneho poriadku, podľa ktorého „disciplinárny senát disciplinárne obvineného oslobodí, ak skutok, ktorého sa disciplinárne obvinený dopustil, nie je disciplinárnym previnením.“

86. O náhrade trov disciplinárneho konania rozhodol tak, že disciplinárne obvinenému, ktorého v plnom rozsahu oslobodil spod podaného disciplinárneho návrhu, priznal v zmysle § 38 ods. 1 disciplinárneho súdneho poriadku nárok voči štátu na náhradu trov účelne vynaložených v súvislosti s disciplinárnym konaním s tým, že v mene štátu bude konať ministerstvo spravodlivosti.

87. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v disciplinárnom senáte pomerom hlasov 4:1.

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok n i e j e prípustný.